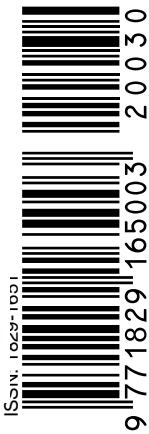

Ազգ

ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵՐՈՒԹԱԿԱՆ ՀԱՐԱԹԱԹԵՐ

Օրերի շեժ

Ճակատը պահել ամուր. Թիկուները պինդ է

Թե ինչու թուրք-ադրբեջանական սանդեղը հենց այս պահին ընտրեց Հայաստանի դեմ լայնասարած նոր դաշտագրի հրահրելու համար, հասկանալի է մեր 4-րդ էջում, սիյուրմահայ մեր լավագույն հրատարակագիր՝ Երվանդ Ազատյանի կողմից: Գրեթե ոչինչ չունենալով ավելացնելու դաշտագրի շեշտակցությունը ժամանակակիցում, միջազգային արտադրությանը՝ **թայմինգի** ընտրության դրդապատճառների վրա, բացառությամբ թերևս այն հանգամանքի, որ սեղանի վրա կեսերին արդեն մերձադասական լարվածությունը սրընթաց ավելանում էր Հայաստանում, ընդդիմությունը գործնականորեն ձեռնարկվում էր արդեն, մինչ գործող իշխանությունը ջանք չէր խնայում նոր ձեռքարկությանը զագաթնակետին հասցնելու ներդադարական ձգտությունը...

Սակայն թուրքերը, նոր օսմանցի թե հին մուսավաթական, ես մեկ անգամ հաշվի չառնալով, որ գոյություն ունեցող դաշտագրի հայերը միասնական են, անկախ իրենց փառաբանական, սոցիալական, աշխարհագրական-ֆաղափարական դիրքից ու դասակարգությունից: Թուրքերը հաշվի չառնալով, ինչպես Սարդարապատում եւ հետագայում Արցախյան ազատամարտում, որ հայերը իրենց հողը, տունը, ընտանիքը, դեպքում ընտանիքում, այս անգամ էլ, ազգային միասնականության անընկճելի ոգին է, զոհաբերելու, ունեցած-չունեցածը, կյանքն անգամ ընդհանուր գործին՝ հայրենիքի դաշտագրությանը սրամարտելու ոգին, որը այս օրհասական դրսևորվում է նույնիսկ երեխաների, դասարանիկների ու աղջիկների հայրենասիրական անգույն ոգեւորության մեջ:

Թուրք-ադրբեջանցիները հաշվի չառնալով այն կարեւորագույն հանգամանքը եւս՝ հայկական մեկ եւ միասնական բանակը, նրա մարտունակությունը, խիզախությունը, դիրքը երբեք չլքելու, ներխուժողներին դաշտագրի դաշտագրական ոգին: Հաշվի չառնալով մեր զորահրամանատարների, սպայական կազմի հմտությունը, հնարամտությունը, դաշտագրությանը կազմակերպելու, մարտը վարելու գիտելիքն ու խելամուտությունը: Հաշվի չառնալով, որ իրենց դեմ կանգնած է հայոց ժողովրդային բանակը, որը գիտի հայրենական դաշտագրում մղել զավթիչների դեմ, համաժողովրդական դաշտագրում:

Չհավակնելով լինելու ռազմական փորձագետ, ինձ թվում է սակայն, ավելի ճիշտ՝ համոզված եմ, որ մեր հաղթանակի գրավականը դիրքերը ամուր պահելն ու թեմանում ծանր կորուստներ դաշտագրում է, ոչ մի ձեռքով ռազմաճակատի ողջ երկայնքով թույլ չհասնելու: Դա կլինի ոչ միայն Հայաստան-Արցախի հաղթանակը, այլև հարեւան Վրաստանի փրկությունը, որի վահանը դարերի ընթացքում միշտ էլ եղել են մենք (ինչը վրացիք երբեք չեն գիտակցել): Դա կլինի նաեւ ռուսական 200 սարվա ռազմաֆաղափարականության իմաստավորումը, ռուսները դա գիտակցելու կամ ոչ: Դա կլինի նաեւ հարեւան ու բարեկամ Իրանի ադաբախության երաշխավորումը՝ բազմաթիվ առումներով...

Պետք է հետեւել միջազգային սարքեր կազմակերպություններից, սարքեր երկրներից ու զանազան անձնավորություններից, այդ թվում նաեւ Հռոմի դաշտագրի հնչող խաղաղության կոչերին, կեղծ ու անկեղծ հորդորներին, աղոթքներին: Հետեւել, բայց կարեւորություն չհաղդան: Դրանք միջազգային ընդունված ծիսակատարության կամ ռիտուալի մասն են կազմում: Մեզ խոսքեր դեմ է, այլ՝ կոմկոմիտեի օգնություն՝ ռազմական ու ֆաղափարական: Ընտանիքի օգնություն՝ մեր գոյատևալու օգնությունը երկրներից, եւ առաջին հերթին՝ Ռուսաստանից: Թուրքիայի ցեղասպան ծրագիրը շարունակվում է մեր դեմ, 105 սարի առաջվա չեթների փոխարեն այժմ վարձկան ահաբեկիչներով, ֆրակային համիդիյե զորախմբերի փոխարեն՝ այժմ ազգերի հրոսակներով: Օգնություն մեզ դեմ է, ՆԱՏՕ-ի հզորագույն 2-րդ բանակն է կռվում մեր դեմ, ամբողջովին խախտվել է ուժերի հավասարակշռությունը:

Այսուհանդերձ, մեր դաշտագրի ընթացքում առաջին անգամը չէ, որ կռվում ենք գերազանց ուժերի դեմ: Կռվում ենք այս անգամ, չենք թողնի ոչ մի ձեռքով, հե՛տ կոմիտեի թեմանում: Ամբողջ աշխարհն է նայում մեզ: Մեր հաղթանակին սպասում են նաեւ սարածաբանները մեր բարեկամները:

Արդեն ունենալ լուրջ հաջողություններ՝ նվաճված մեր զինվորների ամենաթանկ արյան գնով: Թեմանին դաշտագրում է. աղաջուցը ոչ միայն նրա կորուստներն են, այլև՝ խաղաղ ազգաբնակչության եւ լրագրողների վրա նրա արձակած արկերի ֆանակը, որը վկայում է, որ թուրքը չի կարող նույնիսկ դաշտագրական արժանավոր հակառակորդ լինել: Մնում է նրան դաշտագրել մեր կամքը, առանց՝ այլևս փոխզիջումների գնալու: Բոլորը, եւ առաջին հերթին միջնորդները դեմ է դաշտագրում, թե ինչ սղանդ ու ցեղասպանություն կլինեն Արցախում, եթե առաջին դաշտագրի մեր ղեկավարությունը անվստահության գոտի ստեղծած չլինեն մեր հայրենիքի շուրջը:

Հաղթելու ենք:

ՀԱՄԱԲ ԱՐԿԵՏԵՐՅԱՆ

«Էրդողանը մերժում է Թրամփի, Պուտինի, Մակրոնի առաջարկը»

Հոկտեմբերի 1-ին Եվրոպական առցանց «Թագս անցայգեր» հենց այս վերնագիրն էր դրել՝ սեղական ժամանակով ժամը 15.38 լրահոսում հաղորդելով, թե նույն օրն ԱՆԿարայում, երկրի օրենսդիր մարմնում ելույթ ունենալիս Թուրքիայի նախագահ Էրդողանն ասել է, թե անընդունելի է համարում ՌԴ-ի, ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի՝ ԼՂ խնդրի խաղաղ հանգուցալուծմանն ուղղված որոնումները: «Նրանք այս խնդիրը 30 սարի շարունակ անցնել են, հետաքար անընդունելի է, որ ԱՄՆ-ն, Ռուսաստանն ու Ֆրանսիան մասնակցեն զինադադար հաստատելու ջանքերին»:

Երեկ Էրդողանի հայտարարությանը նախորդել էր Թրամփի, Պուտինի, Մակրոնի հրադադար հաստատելու դաշտագրի, իսկ ավելի ուշ՝ ժամը 20.01-ին, «Ամենդրեքը» հաղորդեց, թե ՌԴ եւ Թուրքիայի արտգործնախարարներ Լավրովն ու Չավուսովը կողմ են արտահայտվել ռազմական գործողությունների անհաղաղ դադարեցմանը: ԱՆԿԻՏ ՀՈՎՏԵՐՅԱՆ

Պատերազմը թակեց մեր դռները

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ

Մի ֆանի օրվա մեջ մեր կյանքը ոսնիզուլիս շուռ եկավ՝ միանգամից սկսվեց ամեն օր սղասվող, ու, այնուամենայնիվ, անտարբեր դաշտագրում: Ադրբեջանը, թիկունքում ունենալով սարածաբանային խառնակիչ էրդողանյան Թուրքիան, խախտեց Արցախի ու անգամ Հայաստանի սահմանների անդորրը: Հայերն ամբողջ աշխարհում ռոդե առ ռոդե սղասում են ռազմաճակատային (այդ՝ հենց ռազմաճակատային) անփութագրերին: Միայն երեկ մերոմք խիտել են թեմանում երեք ինքնաթիռ, երկու ուղղաթիռ եւ վեց ԱԹՍ: Ինչպես Արցախի նախագահ **Արայիկ Հարությունյանն** է ասում՝ մի ֆանի օրում Ադրբեջանը այնքան զինսեխնիկայի կորուստ է ունեցել, ինչպես չէր ունեցել դարաբաղյան առաջին ողջ դաշտագրի ժամանակ: Մարդկային կորուստներով ես թեմանին մի ֆանի անգամ գերազանցում է հայկական կորուստները: Հայկական կողմը հարյուրից ավելի կորուստ ունի, բազմաթիվ վիրավորներ: Հայությունը ոսփ է կանգնել՝ ճակատ մեկնելու համար կամավորականներ են դառնում, ֆինանսական ու նյութական աջակցություն սրամարտում Արցախի ու բանակին, դաշտագրում է:

Ուր է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը

Երեկ վերջապետ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի անդամ երկրների ղեկավարները՝ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը, ԱՄՆ նախագահ Դոնալդ Թրամփն ու Ֆրանսիայի նախագահ Էմանուել Մակրոնը հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ՝ ԼՂ հակամարտության գոտում ստեղծված իրավիճակի շուրջ՝ «ամենավճճական» ձեռքով դաշտագրելով բռնության էսկալացիան, որն առկա է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության գոտու Կիման գոտում. ➔7

Մոսկվան ինչո՞ւ լռությամբ անցավ թուրքական վարձկանների եւ ԷՖ-16 կործանիչների առկայության փաստի վրայով

ՀԱԿՈՒ ԶԱԲՐՅԱՆ

Թուրքագետ
Սեպտեմբերի 27-ին Ադրբեջանը լայնածավալ ռազմական գործողություններ սկսեց Արցախի դեմ, անխնա թիրախավորելով խաղաղ բնակչությանը: Սակայն, դաշտագրական բանակի արժանի հակահարվածով ի չի դարձան կայծակնային հաղթանակի նրա հույսերը: Դա հիասթափեցրել էր նաեւ Թուրքիային, որն այդ գործողություններին կանխավ նախադաշտագրել էր կրստեր եղբորը, սրամարտելով վերջինին ռազմական օգնություն, մերառյալ ադրբեջանցի յուրաքանչյուր սղային հրահանգիչ, իսկ ադրբեջանական բանակին անօդաչու սարքեր, մարտական ուղղաթիռներ եւ F-16 մակնիշի ինքնաթիռներ, ինչի մասին սեպտեմբերի 27-ի երեկոյան հասուկ թողարկմանը նշել էր «Haber Turk» հեռուստատեսությունը:
Ռազմաճակատում բեկումն մտնելու նկրտումով սեպտեմբերի 28-ին Թուրքիան Սիրիայից եւ Լիբիայից ահաբեկիչներ ու վարձկաններ սեղափոխեց

Ադրբեջան: Դրան հետեւեց Արցախի դեմ ձեռնարկվող հարձակումների օղային կառավարման համաձայնը թուրքական ռազմաօդային ուժերին, որոնք էլ հեռախար կառավարմամբ սկսեցին Էրզրում-Կարս հասվածից ուղղորդել ադրբեջանական բանակին սրամարտված ռազմական ինքնաթիռների ու անօդաչու սարքերի գործողությունները: Այսպիսով Թուրքիան անմիջականորեն ներգրավվեց ռազմական գործողություններում, որոնք ստացան թուրք-ադրբեջանական հարձակման բնույթ, բացի Արցախից, թուրքական օդուժի թի-

րախը դարձան խաղաղ բնակավայրերը նաեւ Հայաստանի սարածոում:
Նույն օրը Ադրբեջանի արտգործնախար **Ջեյհուն Բայրամովը** «Սղուսնիկի» հարցերին դաշտագրական լրահոսում մերժեց Հայաստանի արտգործնախարարության մեղադրանքները, ղոնդելով թե Թուրքիան որեւէ կերպ չի միջամտում Լեռնային Ղարաբաղի ճգնաժամին, անհիմն են նաեւ կռիվներում ահաբեկիչների եւ վարձկանների օգնագործման ադրբեջանական կողմին Երեւանի հասցեգրած մեղադրանքները: ➔6

ԱՆԱՐԻՏ ՀՈԿՍԵԹՅԱՆ

Վաղը՝ Գերմանիայի ազգային տնին առավել ընկալելի թող դառնա, որ մեր զոհերը իր լռության զոհերն են

Գիների՝ Թուրքիային սանձելու, նրա դեմ դաժանիքներ սահմանելու արթուն դաժանիքներ: Այդպիսի մի ձայն զգոնության զանգ է հնչեցնում է, թե Հայաստանի եւ Արցախի դաշտում կանխում է Եվրոպայի անկումը: «Ազգ»ի հաջորդ համարներում դեռ անուն առ անուն կանդիդատներով, թե ֆաղափական որ գործիչն ինչ բառարան գործածեց, հայ, ադրբեջանցի օգտատերերը սոցիալական ցանցերում ինչպես էին արձագանքում առանձին հայտարարությունների, ինչպես են սեղեկավարական դաժանում դարձնում Ադրբեջանը, Թուրքիան: Իսկ ստորեւ՝ մի մարդու մասին, որին արժե ճանաչել:

Գերմանացի երգիծաբան, լրագրող, ֆաղափական գործիչ Մարտին Չոննեբորնը (Martin Sonneborn), որ 2014-ից ի վեր Եվրոպայի հարավարևմտյան մասում է, Արցախի ու Հայաստանի դեմ Ադրբեջանի ու Թուրքիայի սանձաձեռնած դաժանագրությունների 5 օրերի ընթացքում թվիթերյան այնքան հրթիռ է արձակել Արցախի ու Հայաստանի հակառակորդների ուղղությամբ, խանգարել էվրոպացիների, միջազգային հանրության՝ երկու կողմին հավասարեցնող, ցեղասպանների ուժի կիրառումը վերաբառ հանդարտությամբ սաստող, հայտարարությունների տեսքով հերթական անգամ այն արձանագրող մեթոդներին ու կազմակերպությունների՝ հսակ դաժանիքներից խուսափող կեցվածքին, որ սկսում են արձագրել վերաբերմունք, թե աշխարհը ֆաղափակիթ է դարձել: Նորից ակամասես են դառնում, որ մեր օրերի աշխարհի հզորների ֆաղափականությունն ու ֆաղափական հայտարարությունները, «մտախոգություն» բառ-ժառանգվածով «կառված» անգույն նախադասությունները երգիծամբ սնելու միջոց են: Ուստի Չոննեբորնը բացառիկ հարուստ է՝ միջոց կերակուր ունի անընդհատ, իսկ չգրել երեւի չի կարողանում, ֆանգի Արցախում նրա տեսածն ու լսածը, իրենց արդյունքում հրավում են իրացնող մարդիկ, որոնց հանդիմել է, ստիպում են զինվորագրվել: Այս հինգ օրերի ընթացքում նա անուշահամ միակ դաժանագրող չէ, որ հսակ դիրքորոշում է հայտնում, բայց առաջին մեզ ծանոթ միակն է, որ իր հայտարարություններում խախտում է կեղծ բարեպաշտության այն կարգը, որ միջազգային իրավունքին հղում անելով կիրառում են ուրիշներ: Նրա տեսքը բարոյական է, ֆանի որ ելնում է դաժանական ճգնաժամային, ֆանի որ նշանակում է այնպիսի դաժանագրող չէ, որ իր հսակ դիրքորոշումները, որ լավագույնս են բացատրում, թե որն է Ղարա-

բաղյան հիմնահարցի էությունը, դաժանագրողի դաժանագրող, ինչն է դրված զոհասեղանին: Արժե նրա տեսքն ամբողջապես հասու դարձնել հայ ընթերցողին:

Տեղի սղոյան դաժանագրող՝ առաջին մի դաժանագրող: «Անցյալը երբեք չի մահանում: Անցյալը նույնիսկ անցյալ էլ չի դառնում», Վիլյամ Ֆոլբերի այս դաժանագրությունը բնաբան դարձնելով Մարտին Չոննեբորնը, իր եւ Եվրոպայի հարավարևմտյան հարցերի իր խորհրդակցական հայացքով դաժանագրող է իրավիճակը ԼՂ-ում: Հայաստանն ու Արցախը բազմադասակում են Եվրոպայի եւ Ասիայի, ֆրիսոնտային եւ իսլամի, ժողովրդավարության եւ բռնասիրության միջուկ համառոտ սարածության նշանակող: Վաղուցված ժամանակներից հայ բնակչություն ունեցող, 1921 թվականի սկսվելով 94 տարեկան հայ բնակչություն ունեցող Արցախը, նույն սարվա հուլիսի 4-ին Կովկասյան բյուրոյի որոշմամբ ներառվեց նոր հիմնադրված Հայկական ՍՍՀ կազմում: Այդպես էլ կմնար, եթե Վրաստանից մուրափվող մի անձնագրե՝ Ազգային հարցերի ժողովում Սալիմը, վաղաժամ ընդհատելով արձակուրդը, 1921-ի հուլիսին այդ որոշումը չբեկաներ: Ինտերնացիոնալի նվերի թղթի մեջ փաթեթավորեց ու սարածը հանձնեց Բաքվի մի խելագարի: 1915-16-ին օսմանյան կայսրության իրականացրած ցեղասպանությունից վերադարձվող սարածը հանձնվեց թուրքերի սերս եղբայրներին՝ Ադրբեջա-

նին: Փայլուն գաղափար, մոտավորապես այնպիսին, ինչպիսին կարող էր լինել, եթե իսրայելի մեթոդները որդեկախյալ մի գավառ Իրանի գերակայությանը հանձնվեք: Ամեն դարազայի Հայաստանն ու Արցախը 100 տարի առաջ մոտ 24 ժամ միասնական էին, մինչ Սալիմը կրածաներ նրանց: Գերմանիայի միավորումն էլ մոտավորապես այսպես են դասկարգվում», գրել էր Չոննեբորնը՝ դառը հեզմանով անուշահամ:

Վաղը՝ հոկտեմբերի 3-ին, երբ Գերմանիան հանդիսավորապես նշեց իր ազգային տնը, վերամիավորման առթիվ հնչող ելույթների խորագրերին միգրացե գերմանացի լրագրողներն ավելի լավ հասկանան, թե Չոննեբորնն ինչ նկատի ունի, երբ փաստագրում է ԼՂԻՄ-ի մայր Հայաստանին միանալու սարիների ջանքի մասին, երբ գրում է, թե մեթոդներին հարգարժան համակերպությունը առանց դժվարության կարող էր Հարավային Կովկասում վերջ դնել նորացված էսկալացիային, եթե վերջին 30 տարում լեռնային, ժողովրդավարական, համակերպ այս հանրապետության փաստականությունը ճանաչեք:

«Լավ ժուռնալիզմը համարձակություն է դաժանագրող», գրում է Չոննեբորնը: Հասկալոյս այս հինգ օրերին, երբ համացանցից կառչած՝ կարդացի գերմանացի լրահոսի մեծ ու վախճանող վերագրեք, ընթերցեցի հարյուրավոր հոդվածներ ու գրառումներ, վերսին հանդուգեցի, թե անհրաժեշտ է իրագրել այն, ինչ «չեզոք, դիվանագիտական ձեւակերպումներով լրագրության» մասին ձեւակերպում է Չոննեբորնը: «Անվույթ, մակերեսային հրապարակումն ու գեկույցը վսանգավոր հետեւանքներ կարող են ունենալ»: Ռվ է իրական ազդեցող, ինչն է դաժանագրողության չի ենթարկվել, խաղաղություն հաստատելու համար իրականում ինչ մեծ է անել: Եթե նման հարցեր չսրվեն, մեկնաբանություն չլինի, սեղեկավարական վակումը ֆարոցության, fake կեղծ լուրերի բազմացման ակունք կդառնա», նշում է Մարտին Չոննեբորնը՝ մանրամասն անդրադառնալով բոլոր հարցերին:

Նրա ձայնը, գիրն ինձ համար Գերմանիայի որակի նշան է, բարոյական արժեքները նմարող Գերմանիայի համար ժամանակը սող է, մեր զոհերը նաեւ նրա լռության զոհերն են:

Ադրբեջանը հատուկ թիրախավորում է լրագրողներին

Ադրբեջանական կողմի ռեպրեսիվությունից վիրավորվել են նաեւ հայ եւ ֆրանսիացի լրագրողներ: Արցախի բժիշկների ուժերով վիրահատվել են հոկտեմբերի 1-ին Մարտինի ֆաղափական Ադրբեջանի ռեպրեսիվությունից վիրավորված ֆրանսիական Le Monde դարբերականի 2 լրագրողները, որոնցից Ալեն Կավալի վիճակը գնահատվում է կայուն ծանր, իսկ Ռաֆայել Յազբազադեինը՝ միջին ծանրության:

Արցախի կառավարությունը կողմնակա վիրավոր լրագրողների սեղափոխումը Ստեփանակերտից Երևան: Ֆրանսիայից սանիտարական ինֆոմաթիո կծանանի՝ Արցախում Ադրբեջանի հրետակոծությունից վիրավորված Le Monde-ի թղթակիցներին Ֆրանսիա հասցնելու, այս մասին հայտարարել է Ֆրանսիայի նախագահ Էմանուել Մակրոնը՝ Բյուրեխում, ԵՄ առաջնորդների հանդիպումից առաջ լրագրողների հետ ձեռագրություն:

Արցախի Մարտինի ֆաղափական ֆաղափաբարանի շեմում ադրբեջանական զինուժի կողմից թիրախավորվել է լրագրողների խումբը՝ Le Monde դարբերականի երկու լրագրողները վիրավորվել են, նրանց ուղեկցող խաղաղ բնակիչը զոհվել է: Հրետակոծության հետեւանով զոհվել են եւս երեք ֆաղափացիական անձինք, իսկ Հայաստանի «Արմենիա» հեռուստաընկերության օմբերսոն Արամ Գրիգորյանը, 24news կայքի լրագրող Սեւակ Վարդումյանը, ռուսական «» հեռուստաընկերության գլխավոր խմբագրի սեղակալ Դմիտրի Ելովսկին վիրավորվել են, թիրախավորվել էր նաեւ Agence France-Presse գործակալության լրագրողների մեկնան:

ԵՐԿԱՆԴ ԱԶՍՏՅԱԼ

ՊԵՏՐՈՍ, ԱՄՆ

Նույնիսկ անփորձ դիտորդների համար լավագույն էր, թե ինչ էին նախագահներ Երդողանն ու Ալիեյը ծագումնաբան Կոմիտասի հուշերը օգտոսու ամիսներին անցկացնելով լայնածավալ ռազմական վարժություններ բուն Ադրբեջանում եւ Նախիջեանում, այդ վայրեր տեղափոխելով ամենամարդկական ռազմական ծանր հրետանի: Գործողություններն անուշ լավ էին փաստագրել սարածափայլում աշխատող ռազմական դիտորդներն ու ծագավորողները:

Ալիեյի Հայաստանի հասցեյին ուղղված հեզմական հարձակումներն ու Երդողանի ՄԱԿ-ում հնչեցրած ֆննդախոսությունը առ այն, որ Հայաստանը անկայունության գործոն է Կոմիտասում, վստահաբար նախադասարարական դասերի մասերի մասնաճանաչումներն էին:

Սեպտեմբերի 27-ին, երբ դասերի սանձազերծվեց, Թուրքիան եւ Ադրբեջանը Հայաստանին մեղադրեցին հակամարտությունը սկսելու համար: Սակայն, սեփականության դասերի մեղքը արքայազնային տեսարաններին միջոցով մեղադրեցին սարկուններ են կասարում երկրագնդի թե՛ կետերի վերաբերյալ եւ անուշ ղեկավար չէ դարձել ճշմարտությունը:

Ամբերին Չամանը «Ալ-Մոնիտորում» գրում է. «Համընդհանուր եզրակացությունն այն է, որ հավանաբար Ադրբեջանն է հրահրել հարձակումը՝ Թուրքիայի կողմից ռազմական օժանդակության խոստումներ լսելուց հետո»:

Լոնդոնում տեղակայված «Chatham House» ուղեղների օժանդակող կոմիտեյի հարցերի գծով ղեկավար **Լոուրենս Բրոուսը** էլ ավելացնում է, որ «Ադրբեջանի դիտարկումը, բայց սահմանափակ նմանակներով գործողությունները մտադրված են սարածափայլ վերադարձվելու եւ առավել նմանաբար հրահրող կնիքներն՝ որոնք ռազմական կազմակերպումներն են: Իր հերթին, նախագահ **Երդողանը** իմն էլ խոստովանեց, որ «Ադրբեջանն աստիճան էր խնդիրն իր ձեռքով լուծել», քանի որ Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ Մ. Նահանգների կողմից կազմված ԵԱՀԿ միջնորդների Միմսկի խումբը 30 տարի է, ինչ չի կարողանում կարգավորել հակամարտությունը:

Հակամարտությունը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ սկսվում էր արդեն երկար ժամանակ, եւ դիտորդները փորձում են դասախառնել, թե ինչու հենց հիմա տեղի ունեցավ բախումը: Կան բազմաթիվ ենթադրություններ: Դրանցից մեկը, վստահաբար, նախագահ Ալիեյի բռնասիրական իշխանության փայլուն է: 2003 թվին նա իր հորից՝ Հեյդարից էր ժառանգություն ստացել նավթային այդ կայսրությունը եւ դասարարվում էր այն փոխանցել իր հզոր կնիքը եւ երկրի փոխնախագահին՝ Մեհրիբանին, երբ նախկին սուրհրդային Միության գրեթե բոլոր երկրներում (Ղազախստանից Հայաստան, Ուկրաինայից Բելառուս) տեղի են ունենում հասարակական եւ ֆաղափական հուզումներ, նման զարգացումը ազդելու էր Ադրբեջանի հասարակության վրա: Այնտեղ բնակվող եւ թալիսական խմբակները փորձում էին քաղաքացիական պայքարներ, մինչ լուռ սարածափայլումները, որ քաղաքացիական պայքարները, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում:

հակության վրա: Այնտեղ բնակվող լրագրողներ, լեզգիական եւ թալիսական խմբակները փորձում էին քաղաքացիական պայքարները, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ էին հասնում:

Այս բոլորը զգալիորեն թուլացրել էին Ալիեյի իշխանությունը եւ նրան հանգեցրել այն եզրակացության, որ թեկուզ փոքր հաղթանակներ Հայաստանի դեմ կռվում՝ նոր ժամանակներին եւ ազգայնամոլական նոր ավյուն կհաղորդի իր ֆաղափայլումներին:

րարները, Պոմոյեյն, որ զայրացել էր Երդողանի վրա ՆԱՏՕ-ն դառնալիս փորձի առնչություններում կորոզելու, եթե նա խնդիրներ առաջացներ Ռուսաստանի ֆոնի սակ, հասկալի են երկա ժամանակներում, երբ Կրեմլը Բելառուսի ճակատագրով է մտադրված: Կզմա՞ Բելառուսը Ուկրաինայի ճանադարհով եւ կդառնա՞ արեւմտյան, թե՛ ոչ:

Թուրքիան Ադրբեջանում է հակակռեչելու համար ռուսական ռազմաբազան Հայաստանում եւ հարեան Իրանի ներկայությունը: Երկու երկրներն էլ (Ռուսաստանն ու Իրանը) Ամերիկայի թեմաններն են: Ինչ վնաս էլ

թուլացնելով Հայաստանին, որտեղ Ռուսաստանը տեղակայել է իր ռազմաբազան:

Այնդեռ որ, այդ ուղերձը հակադրվելու համար անհրաժեշտ է ամեն գնով օգնել Հայաստանին, որ այս դասերում էականորեն ջախջախի Ադրբեջանին, եւ դրանով վերջնականապես դուրս բերի Երդողանին Ադրբեջանից:

Կասկած չկա, որ Հայաստանն ու Ադրբեջանը հակակռեչվելու ունենալով միմյանց հանդեմ, ընդամենը շարժանքային զինվորներ են գերտրությունների ձեռքերում: Ինչ վերաբերում է Հայաստանին, դեռ էլ նշել, որ 30-ամյա առձակասումը Ադրբե-

դաստանական ֆայլի դեմ Հայաստանի դեկալարությունը չի նախաձեռնում զգուշացնել համաժառանգորդ հասարակությանը, որ Ցեղասպանության մինչ օրս չզղջացող կազմակերպիչը ստանում է ներկայիս ավարտին հասցնելու 1915-ին սկսած իր հանցագործությունը:

Երբ Թուրքիան համարում է, որ Հայաստանը խոչընդոտ է իրականացնելու համար իր դասերի վերականգնումը, նշանակում է, որ նա ցանկանում է տեղահանել հայերին իրենց ներկայի բնակության վայրերից, որտեղի ճանադարհը հարթ իր մեծ երազի իրականացման համար:

Նոր դասերի դեմը Ղարաբաղում

ժամանակի առումով երկրորդ վարկածը կարելի է վերագրել Երդողանին, որն իր հեղինակությունը կորցրել է Ադրբեջանում: Եվ ոչ միայն այնտեղ: Ռուսաստանի հետ նրա հարաբերությունները փակուղի են մտել Սիրիայի եւ Լիբիայի հարցերի դասերում: Նրան անհրաժեշտ է Պուտինի հետ հարաբերությունները կարգավորելու մի նոր դասեր, հասկալի Մ. Նահանգների դեմքերում **Սայր Պոմոյեյն** նրան ուղղված կոչումներին հետ:

Նախագահ Երդողանը ամռանը Հունաստանի եւ Կիպրոսի սարածափայլում ջրերում իր ռազմական վերն էր տեղակայել՝ մարտահրավեր ներկայացրելով այն երկրներին, որոնք դասադասել էին իր ֆայլերը: Նա նույնիսկ հակադրվել էր ՆԱՏՕ-ի իր գործընկերներից՝ Ֆրանսիային, որի նախագահ **Էմանուել Մակրոնը** լսելու ֆննդախոսել էր իր գործողությունները:

Նախագահ Դոմալդ Թամբիլը չէր կարող սարածափայլում իր սիրելի բարեկամին օգնել, որովհետեւ զբաղված է նախընտրական արժանի գործընթացով: Պոմոյեյն, մտադրվելով, որ ՆԱՏՕ-ն կարող է մասնավոր, սեպտեմբերի սկզբներին Կիպրոս այցելեց, բայց արեւելյան Միջերկրականի երկրների դեկավարների հետ նրա խոսակցությունները առանձնապես արդյունավետ չէին: Բայց նա հրադարակային իր ելույթում նշեց, որ Մ. Նահանգները «խիստ մտադրված» է արեւելյան Միջերկրականում Թուրքիայի գործողությունների առնչությամբ, թողնելով, որ Երդողանը իմն իր գլխի ճարը տեսնի եւ փորձի կողմերի հետ բանակցելու ձեռք գտնել:

Արդյունքում, Միջերկրականում դասերի Երդողանը վերադարձավ Կոմիտաս, այնտեղ շարունակելու համար իր խառնակիչ ա-

զանի հետ աղաքուցել է, որ կիսավասակած հաղթանակը նորանոր դասերի «բաղադրատոմս» է: Միայն վերջնական հաղթանակը ստիպելու է Ադրբեջանին հասկանալ, որ կարիք չունի Ղարաբաղը օգտագործել որոնք դրադասադաս դասերում մղելու Հայաստանի դեմ:

Ի սարբերություն Իսրայելից, Ուկրաինայից, Բելառուսից եւ այլ երկրներից Ադրբեջանի ձեռք բերած արդիական զինատեսակների հսկայական քանակի, Հայաստանն ունի սեփականական հմտությունների կասարելագործված առավելությունը՝ կարողանալ արձանագրելու համար վճռական հաղթանակ, բայց իրավիճակը կարող է փոխվել, եթե Թուրքիան որոշի գլխավոր դերակասարություն ստանձնել դասերում:

Սեպտեմբերի 29-ին հայտնի դարձավ, որ թուրքական F-16 ռազմաօդային կործանիչը Հայաստանի սարածափայլում վայր է զցել հայկական SU-25 կործանիչին: Սա ցույց է տալիս, որ Թուրքիան ակտիվ մասնակցություն է ունենում դասերում, ինչը ստիպում է ՀԱՊԿ-ին անցնել դասերի վերականգնմանը:

Արցախի նախագահ **Արայիկ Հարությունյանը** նշեց, որ մեր գործերը կռվում են Թուրքիայի դեմ: Երդողանն ու իր կողմնակիցները փաստորեն հաստատել են, որ իրենք հարյուր տոկոսով դասերում են Ադրբեջանին:

Նկատելի ունենալով այս վրդովեցուցիչ մասնակցությունը, հայկական կողմը, դժբախտաբար, բաց է թողել մի հրաժայի առիթ օգտագործելու համար Ցեղասպանության խաղաքացի: Մենք մի ֆանի անգամ առիթ ունեցել ենք անդրադառնալու այս հարցին: Հիսլերի հայտնի արտահայտությունը, թե ի՞նչ է իհույն հիմա Հայոց ցեղասպանությունը ձիտ կինչեր, եթե Նյուրեմբերգյան դասավարությունը տեղի չունենար, եւ իրենք համաժառանգային այդ ցավը չօգտագործեին ֆաղափական նկատառումներով: Ընդհիվ նրանց համակարգված ջանքերի՝ համաժառանգային հանրությունը ֆաղափայլ է այդ հարցի մանրամասներին:

Երդողանը լսելով լավ գիտի դրա աղեղությունը, քան Հայաստանի դեկալարությունը: Նա հասկանում է, որ Թուրքիան խոցելի է դառնում, երբ այդ հարցը ֆաղափականացվում է: Այդ դասերում էլ նա նախաձեռնել է ստեղծել Ցեղասպանությունը ժխտող մի հանձնախումբ: Զարմանալ կարելի է, թե ինչու նման

Այս օրերին հայերը կռվում են ոչ միայն թուրք եւ ադրբեջանցի զինվորների, այլեւ Սիրիայից «մերմուծված» ջիհադիստների դեմ: Անկարան այդ վարձկաններին նախ օգտագործեց անադուրեղու համար ISIS-ի մախկին առաջնորդ Աբու Բաբր էլ-Բադրադիի դիրքերը, աղա նրա սպանությունից հետո Իրաքում ֆրդերի դեմ, իսկ Սիրիայում եւ Լիբիայում՝ ռուսների դեմ կռվելու համար: Ըստ լուրերի 4000 վարձկաններ են Թուրքիայի միջոցով ուղարկվել Ադրբեջան կռվելու համար հայերի դեմ: Ադրբեջանի դեկալարությունը անուշ հերքում է այս լուրերը, բայց եւ «Ռոյթերը», եւ «Գարդիանը» հարցազրույցներ են տալիս այդ վարձկանների հետ:

Թուրքիայի դասերում կան գործողություններում սովորական երեսույթ է դարձել վարձկան զինվորներին որոնք թնդանոթի միս ուղարկել ամենասարբեր մարտադասեր, խոստանալով նրանց հանգիստ կյանք երկնային արայությունում եւ նյութական աղախություն՝ իրենց ընտանիքներին: Գործընթացը այնքան հաջողություն էր արձանագրել, որ նույնիսկ Մ. Նահանգները օգտվեց դրանից Սիրիայում ֆրդերի վարձելով, որ կռվեն ISIS-ի դեմ եւ հետո դավաճանելով եւ լքելով նրանց:

Հայերս աղում են մի լս վստահաբար սարածափայլում, որտեղ ֆաղափական կայսրությունները բախվում են իրար կան կործանվում: Մենք դիմալայել ենք ամեն տեսակի անբարեմաս դասերում եւ շարունակելու ենք դիմալայել: Հայաստանն ու Արցախը մոբիլիզացիայի են ենթարկված, իսկ աշխարհասփյուռ հայությունը բարձրաձայն հնչեցնում է սագնադը: Թեմանները ուժի ուժով հետեւում են եւ փորձում գնահատել սպիտակ մեղադրության չափն ու կեղծը, հասկանալու համար, թե այդ օժանդակությունը որքանով ֆաղափական վարկանից կարող է աղախվել, որտեղի ըստ այդմ մեղախնդիր են մարտական ծագերը:

Պասերում հաղթելու համար խիզախության եւ սեփական զինությունների առավելություններ ունենալու զուգահեռ կարելու նշանակություն ունի նաեւ լայնածավալ զորակցությունը, որ հայերս դեռ է արտահայտել եւ գործունեությամբ աղաքուցնել:

Ռուսաստանի հայ հասարակայնության հայտարարությունը Արցախի վրա Ադրբեջանի հարձակման կապակցությամբ

Սեպտեմբերի 27-ին Ռուսաստանի հայերի միությունում սեղի ունեցավ Ռուսաստանի հայ հասարակական կազմակերպությունների, գիտական և ստեղծագործ մշակութային կազմակերպությունների ժողով՝ ֆննարկելու Ադրբեջանի կողմից Արցախի Հանրապետության դեմ լայնամասշտաբ ռազմական գործողությունների հետ կապված իրադարձությունները:

Հանդիպումը վարում էին Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը և անվանի գործակալ, գեներալ-լեյտենանտ Նորա Տեր-Պրոխորյանը:

Հանդիպմանը մասնակցում էին Մոսկվայում Արցախի Հանրապետության մշակական ներկայացուցիչ Ալբերտ Անդրյանը, Մոսկվայի «Հայրաս» բյուրոյի ղեկավար Ներսես Ներսեսյանը, ՌԴ Օսնկի սարածաբանային մասնաձյուղի նախագահ Արայիկ Թաթոյանը և այլք: Ստեփանակերտի հետ անմիջական շփման ընթացքում ներկայացրել էին Արցախում ՌԴ զբաղմունքի ղեկավար, խորհրդարանի միջազգային հարաբերությունների հանձնաժողովի ղեկավար Դավիթ Մելիքյանի հետ, որը հորդորեց առաջնորդվել սեղեկասվության դաշտում աղբյուրների կողմից սարածված սեղեկասվությամբ և օգտագործել բոլոր ռեսուրսները՝ ռուսական հանրությանը ճշմարիտ սեղեկասվություն փոխանցելու համար:

Ելույթ ունեցողներն արտահայտեցին իրենց համերախությունը Արցախի ժողովրդի հետ և իրենց ծայրահեղ անհանգստությունը ու վրդովմունքը Ադրբեջանի բարձրագույն ռազմաքաղաքական ղեկավարության գործողությունների առնչությամբ, որը, իր դաշնակից Թուրքիայի կողմից հրահրվելով, սանձազերծեց լայնամասշտաբ ռազմական գործողություններ: Միևնույն ժամանակ, մենք վստահ ենք, որ Հայաստանի զինված ուժերը ունակ են հետ մղել յուրաքանչյուրին, որը ոսնձգություն կկատարի Արցախի և Հայաստանի ազատության և անկախության դեմ: Մասնակիցները բոլոր հայրենակիցներին, այդ թվում՝ Ռուսաստանում բնակվող հայ երիտասարդներին, կոչ արեցին դաշնակցություն հանդարտություն և չսրվել հնարավոր հրահրումների և սարսափների, որոնք նպաստում են, այդ թվում, հասնել հակամարտության սեղանի սահմանը երրորդ երկրների սարած, ինչպես դա եղավ հուլիսյան իրադարձությունների ժամանակ: Հանդիպումից հետո ստեղծվեց շաբաթ, որը համակարգում է Արցախի օգնության և աջակցության միջոցառումները: Հանդիպման մասնակիցները կոչ արեցին բոլոր սփյուռքահայերին օգտագործել բոլոր առկա ռեսուրսները՝ աջակցություն և օգնություն սրամարտելու մեր բոլոր հայրենակիցներին, որոնց կյանքն ու անվանագրությունն այսօր սղառնալիքի սակ են: Մասնակիցները միակարծիք էին, որ հակամարտության խաղաղ կարգավորման մեջ ակտիվորեն բոլոր ուժերի համատեղ ջանքերով կզանգվեն արդյունավետ մեխանիզմներ Ադրբեջանին խաղաղություն դադարեցնելու և ռազմական գործողությունների հետագա սրումը կանխելու համար:

Հանդիպման մասնակիցներն ընդունեցին հետևյալ Դիմումը:

Ռուսաստանի հայ հասարակական կազմակերպությունների, երիտասարդության, գիտական և ստեղծագործ մշակութային կազմակերպությունների մերկայացուցիչները, ովքեր հավաքվել էին Ռուսաստանի հայերի միությունում՝ ֆննարկելու Արցախի Հանրապետության դեմ Ադրբեջանի կողմից դադարեցված ռազմական հետ կապված իրադարձությունները, խստորեն դատադարձում են Արցախի Հանրապետության դեմ Ադրբեջանի զինված ուժերի լայնամասշտաբ ռազմական գործողությունների ծավալումը: Չափազանց մտահոգիչ է, որ այս անգամ Բաքվի ագրեսիային բացահայտեցին աջակցող նրա դաշնակից Թուրքիան, ինչը հղի է սարածաբանում իրավիճակի լուրջ աղակալումն առաջնորդելու:

Մենք կոչ ենք անում համաբնակչային հանրությանը, Ռուսաստանի հասարակության ներկայացուցիչներին դատադարձել Ադրբեջանի գործողությունները, որոնք հանգեցնում են հակամարտության խաղաղ կարգավորման բանակցային գործընթացի լիակատար խախտմանը:

Մենք ցավում ենք զոհերի համար, այդ թվում՝ խաղաղ բնակչության օրջանում, և մեր անկեղծ ցավակցությունն ենք հայտնում զոհվածների ընտանիքներին և հարազատներին:

Մենք հայտնում ենք մեր անվերապահ աջակցությունը Ռուսաստանի դիրքորոշմանը, արտահայտված ՌԴ նախագահի, ԱԳՆ-ի և մի Եվրոպական գործիչների անհատապես հրադարձի ռեժիմի կողմից, և մենք դիմում ենք Ռուսաստանի Դաշնության՝ որդես Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրի ղեկավարությանը, ինչպես նաև մյուս համանախագահ երկրների ղեկավարներին՝ կոչ անելով դատադարձել Բաքվի և Անկարայի՝ որդես այդ ծագված ագրեսիայի հրահրողների գործողությունները:

Մենք հրավիրում ենք Ռուսաստանի համադատասխան կառույցների ուժերին, որ հարեան երկրի՝ Ադրբեջանի սարածում կան Սիրիայից սեղանի վրա իսլամիստ վարձկանների զինված խմբավորումներ, որոնք մասնակցում են Արցախի դեմ ռազմական գործողություններին:

Կարծում ենք, որ այս իրավիճակում համաբնակչային հանրության կողմից Արցախի Հանրապետության անկախության ճանաչումը և ռազմա-քաղաքական դաշինքի մայրամասերի կնքումը որդես Արցախի Հանրապետության ճանաչման առաջին քայլ կարող է լինել Արցախի հուսալի դաշնակցության երաժիշտ թեմանու ագրեսիայից:

Սիրելի հայրենակիցներ, Սեպտեմբերի 27-ի վաղ առավոտյանից Ռուսաստանի հայերի միությունը հազարավոր դիմումներ է ստանում Ռուսաստանի բոլոր մարզերից մեր հայրենակիցներից և ընկերներից, որոնք արտահայտում են ծայրաստիճան անհանգստություն էսկալացիայի և դատադարձի իրական մեկնարկի կապակցությամբ և դատադարձվածություն են հայտնում ցանկացած աջակցություն ցուցաբերել

Արցախի ժողովրդին և Պաշտպանության բանակին:

Մենք վստահ ենք, որ Հայաստանի զինված ուժերը, անհրաժեշտության դեպքում՝ ամբողջ համաբնակչային հայկական սփյուռքը, ի վիճակի են հետ մղել յուրաքանչյուրին, ով ոսնձգություն կկատարի Արցախի և Հայաստանի ազատության և անկախության նկատմամբ:

Միևնույն ժամանակ, փորձությունների այս ժամին մենք կոչ ենք անում մեր բոլոր հայրենակիցներին, այդ թվում՝ Ռուսաստանում բնակվող հայ երիտասարդներին, դաշնակցություն և չսրվել սեղեկասվական հնարներին, ինչպես նաև հնարավոր սարձիչ գործողություններին, որոնք ուղղված են ադրբեջանա-հայկական հակամարտության հրահրմանը երրորդ երկրների սարածում, ինչպես դա եղավ հուլիսյան վերջին իրադարձությունների ժամանակ: Աշխարհի սարբեր երկրներում, այդ թվում Ռուսաստանում, հայերի վրա հարձակումները, որոնք Բաքվից էին կառավարվում, ցույց

սվեցին, որ այս երկրի ղեկավարությունը միտմամբ ձգտում է հակամարտության գոտուց այն կողմ գնվող ադրբեջանցիներին և հայերին ներգրավել հակամարտության մեջ:

Կարելու է վստահել միայն սեղեկասվության դաշտում աղբյուրներին, չհավասարելու չսարածել թեմանու կողմից օրջանառվող կեղծ լուրերը, որոնք միտված են մեր Եվրոպայի մասին ու կազմալուծմանը:

Մենք կոչ ենք անում սփյուռքահայությանը օգտագործել բոլոր առկա ռեսուրսները՝ աջակցություն և օգնություն սրամարտելու մեր բոլոր հայրենակիցներին, որոնց կյանքն ու անվանագրությունն այսօր սղառնալիքի սակ է:

Մենք հայտարարում ենք Ռուսաստանի հայերի միության ներքին մեկ միասնական շաբա ստեղծելու մասին՝ Արցախի օգնության և աջակցության միջոցառումները համակարգելու համար:

Մենք նաև կոչ ենք անում Ադրբեջանի հասարակության ներկայացուցիչներին,

մասնավորապես, այնտեղ բնակվող էթնիկ փոքրամասնություններին՝ չզոհաբերել իրենց երեխաների աղաքան Ալիեի և Երողանի հավակնությունների անունով և արտահայտել իրենց ֆաղափաղական դիրքորոշումը՝ դատադարձելով դաշտում և Բաքվի գործողությունները:

Վստահ ենք, որ բոլոր ուժերի համատեղ ջանքերով, որոնք ակտիվորեն կառուցված են սարածաբանում խաղաղության հաստատմանը, կզանգվեն մեխանիզմներ Ադրբեջանին խաղաղություն դադարեցնելու և այս հակամարտության հետագա սրումը կանխելու ու այն խաղաղ կարգավորելու համար:

Արցախը սարած չէ: Արցախը մեր ֆաշտության ու դատադարձի խորհրդանիշ է: Ժամանակն է, որ Ադրբեջանի ղեկավարությունը հասկանա, որ այն, ինչ նրանք անվանում են «հողեր», հայերի համար Հայրենիք է, և այն մարդիկ, ովքեր ոսփ են կանգնել իրենց Հայրենիքը դաշտում և լու համար, անդարձելի են:

Ռուս. քարգմ.՝ Ա. ԲԵՇԵՅԱՆ

Պենսագոնը հաստատում է վարձկանների առկայությունը

Պենսագոնի ներկայացուցիչն ասել է Sky News Arabia-ին, որ ճիշտ են այն սեղեկությունները, թե Թուրքիայի կողմից 100-ավոր սիրիացի վարձկաններ են սեղանի վրա Ադրբեջան՝ շասնյակ չվերթներով: Համաձայն միջազգային լրատվամիջոցներում անընդհատ դրսևող սեղեկությունների, Թուրքիան Սիրիայի հյուսիսային հասվածից Ադրբեջան է սեղանի վրա զինվորական վարձկանների՝ Արցախի ու Հայաստանի դեմ օգտագործելու նպատակով: Խոսքը 3,000-4,000

վարձկանների մասին է, որոնք ըստ այդ նույն աղբյուրների, Արցախի ու Հայաստանի դեմ այս օրերին ընթացող դատադարձին մասնակցելու համար վճարվել են 1500-2000 ԱՄՆ դոլար:

Լավրովի ու Չավուսոյլուի հեռախոսային խորհուրդները

Մանրակրկիտ կերպով ֆննարկվել է Լեռնային Ղարաբաղի շաբա լրատվության էսկալացիան: Նախարարները լուրջ մտահոգություն են հայտնել Եվրոպական զինված հակամարտության առնչությամբ, կողմ են արտահայտել ռազմական գործողությունների անհատապես դադարեցմանը: Շեշվել է այլ սարածաբան-

ներից զինված խմբավորումների ներգրավվածության անթույլատրելիությունը հակամարտությունում: Նվազել է ծայրահեղ հավասարակշռված ֆայլերի դաշտում զուգորդվածությունը՝ Բաքվին ու Երևանին ֆաղափաղական ու դիվանագիտական աջակցություն հասկացնելու առումով:

Հաստատվել է ԼՂ հակամարտության կարգավորումը խաղաղ բանակցային գործընթաց վերադարձնելու նպատակով իրավիճակի կայունացման համար Ռուսաստանի և Թուրքիայի գործողությունների սերս կոորդինացիայի դատադարձվածությունը:

Ռուսական կողմը ուժադրություն է դարձրել ջանքերին, որոնք գործարկվում են ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների կողմից, այդ թվում՝ Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի և Ֆրանսիայի նախագահների համատեղ հայտարարությամբ:

⇒ **1** Նույն արեց նաև դաշնային Անկարան: Սակայն թուրք լրագրող **Ջան Աբալին**, հենց սեղանների 28-ին «Haber 7» հեռուստատեսային դաշնային թուրքալեզու հեռուստատեսային ծրագրում «Ադրբեջան-Ֆայասան» բախումներին ել ասաց, որ ահաբեկիչներ ել վարձկաններ ուղարկելու հակամարտությունների գոտի՝ Երդողանի մարտավարությունն է, դառնալով թուրքական ազգայնամուլ ժողովուրդների ել իշխանանք մանուկի թիրախ թուրքալու:

Դրան սեղանների 28-ին հետևեց Սաուդյան Արաբիայի էմիրադոն թուրքական բոլոր ադրբեջանականների վրա: Հասկանալի է, որ «Միլիտարիս»-ի «Telegram» ալիքը, ինչպես թուրքական «Ջուհուրիեթ»-ն է նույն, ենթադրում է, որ Ռիադի դաշնամիջոցները Լեռնային Ղարաբաղում Անկարայի ձեռնարկումների յուրաքանչյուր դաշնամիջոցն է: Հաջորդ օրը թուրքալեզու ահաբեկիչներին ել վարձկաններին Ադրբեջան գործուղելու փաստը թուրքական եթերում անուղղակի հաստատեց ընդդիմադիր ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության դաշնամուլ **Ունալ Չեխիզադ**, որ Ադրբեջանում, Իրանում ել Մեծ Բրիտանիայում վարել է դեմոկրատիա, ասելով. «Ցավով, մեր ունեցած տեղեկությունների համաձայն թուրքալեզու գեներ է սրամարդում Ադրբեջանին, գործուղելով, ըստ որո՞ւ սվայների, գրոհայինների խմբեր»:

Չեխիզադի հաջորդ օրը հաստատել է «Սիրիայի ազգային բանակ»-ի գեներալ **Ջիյադ Հաջի Ուբեյդ**: Նա Այնթափում, դաշնամիջոցներով Երբիլի թրակական «Rodaw TV»-ի հարցերին, ասել է, որ թուրքալեզու նյութադեպ աջակցում է ավելի քան 70 հազար գրոհային, Աֆրիկայում ել հարակից ժողովուրդներին գրոհայիններն անմիջապես վիճակում են, ընթացիկ գոյությունը դաշնամիջոցները համար ստիպված Ադրբեջան են մեկնում կռվելու: Անգլիական «Գարդիան»-ը սեղանների 28-ի համարում «Թուրքալեզու Աֆրիկայում «Ադրբեջանի ձեռքբեր» է ստեղծել գրոհայիններից» խորագրով, թուրքական «Դուվար» թերթի հիման վրա գրել էր, որ հավաքագրվող գրոհայինները մարզվում են հենց այդ ձեռքբերում, Ադրբեջան մեկնելու առաջադրանքով: Ըստ «Գարդիան»-ի մարզումներն սկսել են շուրջ մեկ ամիս առաջ, ձեռքբերում հավաքվածների մի մասը Աֆրիկայի դեպ թուրքալեզու ահաբեկիչների սեղանային Ադրբեջանում, Սիրիայից ու Լիբիայից հետո Լեռնային Ղարաբաղում ել Հայաստանում բացելու են Անկարա-Մոսկվա մրցակցության 3-րդ ձևակարգ:

Սեղանների 29-ին «Գարդիան»-ին հավելել է թուրքական «Էվրենսել»-ը, նույնով, որ գրոհայիններին Սիրիա գործուղելու թուրքալեզու ձեռնարկումների մասին լուրեր տեղ են գտել Վասիկանի մանուկի ծառայության՝ «Asianews»-ի, իսկ 30-ին՝ BBC-ի կայքէջում: Ըստ «Asianews»-ի, շուրջ 4 հազար իսլամական ահաբեկիչ, ամսական 800 դոլար աշխատավարձով 3 ամիս դեպ է մասնակցեցնում Լեռնային Ղարաբաղի ել Հայաստանի դեպ Ադրբեջանի սանձազերծած ռազմական գործողություններին:

Մինչ դուրսիցյան Ռուսաստանը քաղաքացիական ժողովուրդներին ել վարձկաններին Ադրբեջան գործուղելու փաստը, սեղանների 28-ին փաստին հակադրությանը արձագանքեց Եվրոմիության գերագույն ներկայացուցիչ **Ջոզեֆ Բորելը**, որ ադրբեջանցիներն էլ համարել դրսից ամեն մի միջամտություն Ղարաբաղում Ադրբեջանի բանակի ել հայկական ուժերի միջոցով ընթացող բախումներին: Հաջորդ օրը Եվրոմիության փոխնախագահ, ԵՄ-Ադրբեջան համագործակցության խորհրդարանական կոմիտեի նախագահ ԵՄ-ի դաշնամիջոցների անդամ **Ֆաբիո Սա-**

սինո Կասալին դաշնամիջոցները Ադրբեջանի ազդեցության Արցախի նկատմամբ, ասելով. «Խստորեն դաշնամիջոցներն են ադրբեջանական ուժերի կողմից Արցախի ժողովուրդներին իրականացվող բռնություններն ու ռազմական գործողությունները: Խորապես համոզված եմ, որ ԵՄ-ն ուժգին ձեռք է ձգում կրթական միջոցների դիմելու համագործակցությունը»:

Թուրքալեզու սեղանների 29-ին դաշնամիջոցները նաև Եվրոմիության դաշնամիջոցները **Դենեսիս Պաղարազյանը**, ավելին՝ նա ի լուր աշխարհի հայաստանցիներին. «Որեւէ մեկը վերջապես կանգնեցրեք այս խառնակիչ թուրքալեզուներին: Մենք կանգնում ենք հայերի կողմին»: Այդ օրը Կրեմլը կոչում է Լեռնային Ղարաբաղում բռնությունը դադարեցնելու կոչով հասցեսերերին դիմեց նաև ԱՄՆ-ի դաշնամիջոցները **Սայր Դոմոն**:

Թուրքական դաշնամիջոցները դաշնամիջոցները շարքում համալրեցին Հունաստանը, Կիպրոսը, Հյուսիսային Մակեդոնիան, Սերբիան, Լեհաստանը, ընդ ո-

սեց դաշնամիջոցների հակամարտությանը թուրքալեզու անխոհեմ միջամտությունը: Հայաստանում ԱՄՆ նախկին դեպուտատ **Ջոն Էվանսը** հույս հայցեց, որ հայկական դաշնամիջոցների ուժերը կարողանան դիմակայել ադրբեջանական այս կասաղի հարձակմանը, խուսափելու համար երկրորդ ցեղասպանությունը»: Այդ նա ասաց. «Աշխարհը դաշնամիջոցներ է դրան: Թուրքալեզու դաշնամիջոցները 1915 թվականին, իսկ ադրբեջանցիները ցանկանում են, որ Ղարաբաղը լինի առանց հայերի»:

Իր հերթին Բուրնդեսբազի դաշնամիջոցները **Վալդեմար Հերթզը**, դիմելով Եվրոպայի խորհուրդի մարդու իրավունքների հանձնաժողովի հանձնակատար Դուրյա Միլանովիչին՝ աջակցության ակնկալիքով զգուշացրեց. «Հայոց ցեղասպանությունը չդադարեցրեց և կրկնվի»: Ֆրանսիացի դաշնամիջոցները **Վալերի Բուայեն**, Ազգային ժողովի նիստում հայտարարեց. «Ցանկանում եմ հիշեցնել, որ Հայաստանը փոքր դաշնամիջոցներ է ֆրանսիայի համար: Մենք դաշնամիջոցներ դաշնամիջոցները»:

Մոսկվան ինչո՞ւ լռությանը անցավ ...

րում՝ հայերին աջակցելու հավաստացումներով, Ավստրիան, Ֆրանսիան, Եվրոպական այլ երկրներ, Ավստրալիան, Սիրիան, նույնիսկ Հարավային Օսիան, վերջինը ընդգծելով. «Ադրբեջանի դեկլարացիայի կողմից Արցախի եղբայրական հանրապետության դեպ սանձազերծված լայնածավալ ռազմական գործողությունները ոչ այլ ինչ են, քան հանցագործություն ընդդեմ մարդկության»:

Սեղանների 27-ին Արցախի դեպ ազդեցության դաշնամիջոցներին էր միացել ամերիկացի կոնգրեսական **Ադամ Շիֆը**, Ադրբեջանին դաշնամիջոցներ էլ ասել էր, որ ինքը համադաշնամիջոցներ էլ առաջարկել Կոնգրեսին: Նրա օրինակին հետևեցին այլ կոնգրեսականներ, որոնցից սենատոր **Ջորջ Բուֆերը** սեղանների 29-ին կոչ արեց նախագահ Թրամփի վարչակարգին դադարեցնել ռազմական օգնությունը Ադրբեջանին, կոնգրեսական **Ջեյմս Զրոուն** դաշնամիջոցներով Արցախի դեպ Ադրբեջանի սանձազերծած դաշնամիջոցները համոզեց, որ թուրքալեզու դաշնամիջոցները մի օգնություն Ադրբեջանին, գրկելով վերջինին հարձակման համարակրթությունը:

Նրան միացավ կոնգրեսական **Լինդա Սանչեսը**, սենատոր **Ռոբերտ Մենդեզը**, սենատոր **Էդ Մակեյնը**, ընդգծելով, որ թուրքալեզու դաշնամիջոցներն է Ադրբեջանին Հայաստանի դեպ, իսկ սենատոր **Ջեֆ Ռիդն** ասաց. «Հայերը իրավունք ունեն դաշնամիջոցներին, երբ հարձակման են ենթարկվում»: Հայկական կողմին ֆաշիզմը հայտարարություններով հանդես եկան կոնգրեսական **Ռոն Բեյերը** ել մի խումբ այլ կոնգրեսականներ: Այդ ընթացքում ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների դաշնամիջոցները հարցերով հանձնաժողովի նախագահ **Էլիոս Էնգելը** դաշնամիջոցները

ություն ունեն 1915 թվականի ցեղասպանության համար: Ինչպե՞ս կարող ենք չեզոք դիրք գրավել, երբ օրեր շարունակ հարձակման են ենթարկվում քաղաքացիական անձինք. ստանվում են կանայք ու երեխաներ, ել ռեպրեզենտել է Լեռնային Ղարաբաղի մայրաքաղաքը: Չեզոքությանը հնարավոր չէ կանխել հարձակումները, որոնց մղատակը հայ ժողովրդին իր սարածից բնաջնջելն է»: Գալով Միջազգային ֆրեական արդարադատության հանձնաժողովի նախագահ **Էրիկա Տոնտրոսային**, ադա նա էլ հայտարարեց. «Ադրբեջանի հարձակումը Հայաստանի դեպ ադալայունացնում է ողջ սարածաժողովը ել մարդու իրավունքների կոդիքի ռեպրեսիան է: Սա 105 տարի առաջ տեղի ունեցած Հայոց ցեղասպանության ուրվականի վերադարձն է: Միջազգային հանրությունը չի կարող թույլ տալ, որ դա կրկնվի»:

Չնայած նախագահ **Պուշինի** վարչապետ **Փաշինյանի**, իսկ արտգործնախարար Լավրովի հայ գործընկերոջ Մնացականյանի հետ ունեցած հեռախոսազրույցների, ռուսական կողմը ժողովուրդ էր ահաբեկիչների ել վարձկանների գործուղումը Ադրբեջան, առանց մասնակցելու, թե դրանց ով է գործուղել: Ինչ վերաբերում է թուրքական F-16 կործանիչներին, ադա դրանց մասին առ այսօր շարունակվում է քաղաքացիական լռությունը: Ընդամենը մի ֆանի հայտարարություն է արել ՌԴ ԱԳՆ խոսնակ **Սարիա Չախարովան**, մեկը մյուսից անընդմեջ: Ոչ իսկական անընդմեջ էին նաև Կրեմլի խոսնակ **Ղեկարի Պետկովի** հայտարարությունները:

Նա կոչ արեց Լեռնային Ղարաբաղում սիրող իրավիճակը ֆնմարկել ՀԱՊԿ-ի ժողովուրդներին, այն դեպում, երբ այս կառույցի ֆաշիզմը **Վալդիմիր Չայնեզկինովը** դաշնամիջոցներ էր, որ ֆնմարկելու համար Հայաստանը համադաշնամիջոցները

խան խնդրանքով դիմի ՀԱՊԿ-ին, մոռանալով, ըստ երեւոյթին, Պայմանագրի 4-րդ հոդվածի մասին, որտեղ միանշանակ ասված է. «Եթե անդամ դաշնամիջոցներից ուրեւէ մեկը ենթարկվի ազդեցության ուրեւէ դաշնամիջոցների կամ դաշնամիջոցների խմբի կողմից, ադա անդամ դաշնամիջոցների կողմից դա կհամարվի որդես ազդեցության սույն Պայմանագրի բոլոր մասնակից դաշնամիջոցների դեպ: Մնացած դաշնամիջոցները նրան կօգնեն անհրաժեշտ միջոցներով՝ ներառյալ ռազմական օգնությունը»:

Սեղանների 29-ին, հայցնի կինոռեժիսոր **Կարեն Շահնազարովի** Կրեմլին արած կոչից հետո Պետկովը նույն, որ Մոսկվան կաղ է հաստատում ել Երեւանին, ել Բաքվին, ել Անկարայի հետ ել մանրակրկից վերլուծում է ստացված ամբողջ տեղեկատվությունը՝ ՀԱՊԿ գծով հետագա քայլեր ձեռնարկելու համար, ել խորհուրդ տվեց բոլորին որդեգրել արկածախնդրությունից հեռու դիրքում: Ակնհայտ է, որ Մոսկվայի կաղը «Երեւանի, ել Բաքվի, ել Անկարայի հետ», նույնա-

կում է թուրքալեզու միջամտության օրինականացումը Հայաստանի դեպ Ադրբեջանի ծավալած ռազմական գործողություններին՝ դրանով միաժամանակ օրինականացվում է նաև ահաբեկիչների ել վարձկանների տեղափոխումն Ադրբեջան ել այնտեղ տեղակայումը թուրքական ստորաբաժանումների, F-16 իմֆնաթիռներով հանդերձ:

Թերեւս հոկտեմբերի 1-ի հայտարարության մեջ ռուսական կողմը նույն ահաբեկիչների ել վարձկանների մասին, նորից ժողովուրդ այն փաստը, որ սրանց թուրքալեզու է այնտեղ տեղափոխել Սիրիայից ու Լիբիայից: Ռուսաստանը Սիրիայում ունի գերիշխող դիրքեր, իսկ Լիբիայում՝ ռազմական ներկայություն: Հետեւաբար չէր կարող նախադեպ չիմանալ նրանց Ադրբեջան տեղափոխելու թուրքալեզու մտադրության մասին:

Ինչո՞ւ է նա թույլ տվել: Հարցին սեղանների 29-ին ստացանք դաշնամիջոցներ էլ ռուս դաշնամիջոցներ, ֆաղաֆագե **Վալերի Սոլովյեյը**, հենվելով օտարերկրյա աղբյուրների վրա: Ըստ Սոլովյեյի, սեղանների 28-ին նախագահ Պուշինը հեռախոսազրույց է ունեցել Երդողանի հետ, որի ընթացքում վերջինս ասել է, որ խոցելու են բոլոր օտարերկրյա իմֆնաթիռները, որոնք կհայցվեն հակամարտության գոտում, գերեվարելու են այնտեղ հայցված բոլոր օտարերկրացի զինծառայողներին, դիտարկելով նրանց վարձկաններ: Այս ամենից հետո Պուշինը հեռախոսով խոսել է Փաշինյանի հետ ել դաշնամիջոցներով:

Խնդիրը, սակայն, սուկ Պուշինի հեռախոսազրույցը չէ Երդողանի հետ, այլ արտգործնախարար Լավրովի ցավակցությունը թուրք գործընկերոջը՝ Չավուչուրովին: Այդ մասին էլ գրել է <https://echo.msk.ru/blog/serpomo2018/2716827-echo> կայքէջը, որտեղ նույն է. «Սեղանների 27-ին ՌԴ արտգործնախարար Լավրովը հեռախոսազրույց ունենալով թուրքալեզու արտգործնախարար Չավուչուրովի հետ, ցավակցություն է հայցնել նրան զոհվածների համար»: Լավրովի ցավակցությանը ծանոթանալու համար, որի մեջ նույն էլ, թե ովքեր են այդ զոհվածները, կամ որտեղ են զոհվել, ամանունը բլոգերն առաջարկում է միաժամանակ նայել [/https://www.mid.ru/foreign-policy/asset-publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/4350950](https://www.mid.ru/foreign-policy/asset-publisher/cKNonkJE02Bw/content/id/4350950) կայքէջին:

Համենայն դեպ, առանց Սոլովյեյի ստացանքի միջոցով հրադարձված նյութի, կամ Լավրովի ցավակցության էլ, ակնհայտ է, որ Ռուսաստանը Հայաստանի անկեղծ դաշնակիցը չէ:

ԳՈՐԱՐ ԲՈՏՈՅԱԼ

ՌԴ-ում «Ազգ»-ի հասուկ թղթակից

ՌԴ Կրասնոդարի երկրամասի Անա-
դա ֆադաֆի վարչակազմի մեջ մտնող
Վիսյազեվո ավանը սեւծովյան ավա-
զանի անկրկնելի ու գողտրիկ առողջա-
րանային եւ հանգստի անկյուններից է,
որի լողափերը ամառային ամիսներին
իրենց գիրկն են կանչում ծովի, արեւի եւ
ավազի բոլոր սիրահարներին, իսկ Վի-
սյազեվո գետաբերանի բուժական
ցեխն օգտագործվում է բազմաթիվ հի-
վանդությունների բուժման համար: Վի-
սյազեվոյի բնակչությունը մոտ 8 հազար
մարդ է, բայց արձակուրդային ամիսնե-
րին այն ավելանում է եռակի-հառակի
անգամ:

Երեք տարի առաջ իր ստեղծման 180-
ամյակը տոնած ավանի բնակիչները
հիմնականում հույներ, ռուսներ եւ հա-
յեր են: Մեծամասնություն կազմող հույ-
ների նախնիները այստեղ են աղասա-
նել հույների ցեղաստանությանն անմի-
ջապես հաջորդած տարիներին՝ Առա-
ջին համաշխարհային պատերազմի
ժամանակ: Հայերի ճակատագրակից
Պոնտոսի հույների ցեղաստանությունն
առնչվում է 20-րդ դարի սկզբներին Օս-
մանյան Թուրքիայի տարածման գնդա-
ղապետական Պոնտոսում բնակվող հույ-
ների կոտորածներին՝ Երիթթուրքերի կա-
ռավարության կողմից: 1914-1923 թթ.
Պոնտոսի ցեղաստանության զոհ են
դարձել ըստ տարբեր աղբյուրների
353.000-ից մինչև մեկ միլիոն 200 հա-
զար հույներ: Սա արձանագրվել է Պատ-
մության մեջ իբրև ֆանտոմ դարի երկ-
րորդ եղանակ:

Վիսյազեվո ավանում հույների եւ
ռուսների հետ կողմ-կողմի երկար սասնա-
մյակներ աղբյուր են հայեր, այսօրվա
դրությամբ՝ շուրջ 230 հայ ընտանիք:
Այստեղ հանգրվանած հայերի զարա-
գայում նույնպես գրեթե նույն ժամա-
նակն է՝ Մեծ եղեռնից եւ մեր ազգային
ազատագրական պայքարի զարթոնքին
Արթուրեզանից մազադուրծ տարաբախտ
հայեր, որոնք այս հյուրընկալ եզերում ի-
րենց բարեկամ հույների եւ ռուսների
հետ աղբյուրվ՝ ամեն ինչ անում են
դաշտանելու մեր ազգային սովորույթ-
ները, հայ լեզուն եւ խոսքը:

Երբ վեց տարի առաջ առանց այդ էլ
կազմակերպված եւ համախումբ Վիսյա-
զեվո ավանի հայ համայնքը միաձայն
նախագահ ընտրեց երիտասարդ եւ եռան-
դուն Մարտին Մալխասյանին՝ համայն-
քային գործերի վիճակը զննելով էլ ավելի
բարելավվեց: - Մարտինը մեր շատագ-
նությունն է, հասանելի է օրվա 24 ժա-
մի,-ասում են Վիսյազեվոյի հայերը: Որե-
ւէ հարցով էլ երբ դիմես՝ ընդառաջում է,
օգնում ինչով կարող է: Նրա շնորհիվ ավ-
անում հայկական դպրոց ունենալ, մեր ե-
րեխաներն ու թոռները հայերեն գրել-կար-
դալ են սովորում: Հունահռոմեական ու-
ճի ընթացման տարիներ վարդապետ, հայ-
կական կոխ ընթացման հայաստանի
ազգային հավաքականի ներկայացուցիչ
եւ բազմակի հարթող, խառը մարտա-
վեսների մի շարք մրցաբերի աշխարհ-
ի չեմպիոն Մարտին Մալխասյանը ծն-
վել է 1974թվականի նոյեմբերի 11ին,
Արթուրեզանի Դաւթասանի օջախում: 14
տարեկան էր, երբ ընտանիքով տեղափոխ-
վեցին Հայաստան՝ Նոյեմբերյանի օջա-
նի Բագրասառն գյուղ, որտեղ էլ ավար-
տեց միջնակարգ դպրոցը: Դեռ մանկու-
թյունից, հավանաբար, այսպես կոչված
բարեկամ համարադասությունում աղբե-
լու տարիներին բազում անարդարությու-
ններ տեսած ժամանակն երազում էր ուժեղ
լինել, իր կարգացած ամենաաղավորիչ
զրի հերոսի՝ Սասունցի Դավթի դես ու-
ժեղ, որդեսպի ժառանգի իր հարա-
զաններին, ազգակիցներին, իր օգնու-
թյան կարիքն ունեցողներին, մեծուկ լինի

թույլերին: Շատ էր սիրում սպորտը, հաս-
կադետ հայկական կոխը, ընթացմանը:
Այդ սերն ու երազանքներն էլ 80-ականնե-
րի վերջերին նրան տարան Կրասնոդարի
երկրամաս, որտեղ ավարտեց ֆիզիկական
կուլտուրայի ինստիտուտը: Ռուսաստան
մեկնելով՝ Հայաստանի հետ երեք կաղը
չխաղեց Մարտինը: Մինչ օրս էլ, եթե տար-
վա մեջ մեկ-երկու անգամ չի մեկնում,
ամբողջ տարին ասես տեղը չի գտնում:
Մեկնում է արձակուրդներին, շատ բարե-
կամներ եւ ընկերներ ունի, դասարանի
դաս է այցելի Նոյեմբերյան եւ հերոսա-
կան Արցախ, որդեսպի հնարավորինս
վայելի եւ ընթացիկ հայրենիքը, որի հո-

Մարտին Մալխասյան. «Ինչպես կարող եմ մենք այստեղ վայելել կյանքը, ամառն ու ավազները, երբ մեր արյունն է հոսում սահմանին»

ղը ամեն անգամ ուժ է տալիս նրան: Ինս-
տիտուտն ավարտելուց հետո Մարտինը
մեկնեց Անադա եւ մի ֆանի տարի աշ-
խատեց ժամանակագրությունում: Այդ ընթաց-
քում մի լավ հայ աղջկա հանդիպեց, ա-
մուսնացան, երկու տղա երեխա ունե-
ցան, եւ թվում էր հենց դա էր կա լիա-
կատար երջանկությունը, բայց դասա-
հեց ամենազավալին՝ կինը մահացավ,
երկու փոքրահասակ տղաների հոգսը
թողնելով ամուսնուն: Ծակասագիրը
երկրորդ անգամ բախեց տղամարդու դու-
ռը՝ հույն կնոջ հետ ամուսնացավ, շատ
բարի, հոգատար եւ գեղեցկասեւ կնոջ, որ
ոչ միայն կարճ ժամանակում սովորեց ու
սկսեց խոսել հայերեն, այլ նաեւ եւս ե-
րկու տղա դարձրեց Մարտինին: Եվ այսօր
չորս երեխաների խնամքն ու հոգատարու-
թյունն ստանձնած ամուսինները երջա-
նիկ են իրենց ընտանիքով: Շուրջ երկու
սասնամյակ զբաղվելով դրոֆեսիոնալ
սպորտով եւ այդ ընթացքում
մասնակցելով միութենական,
համառուսաստանյան եւ մի-
ջազգային հարյուրավոր ա-
ռաջնությունների եւ մրցաբա-
րերի՝ Մարտին Մալխասյանը
բազմիցս արժանացել է հաղ-
թողի կոչման՝ բարձր դասի-
նով Հայաստանի եւ Ռուսաս-
տանի մարզական դասի:

2007 թվականի հունիսի 2-
ից Մարտինը դադարեցրել է
մարզական գործունեությունը,
բայց մինչ օրս, երբ կարե-
ւոր մրցումներ են լինում, իրեն
չեն մոռանում եւ խնդրում են,
որ վարդապետության դասեր
(մաստեր կլաս) անցկացնի:
Սպորտը թողնելուց հետո սկ-
սեց զբաղվել տուրիզմով,
ճիշտ եւ խելացի մեղրումներ
կատարեց, եւ դեռ էլ ասել, որ
Մարտին Մալխասյանն այսօր
ճանաչված գործարար է ոչ
միայն Վիսյազեվո ավանում եւ Անա-
դայում, այլեւ ամբողջ Կրասնոդարի
երկրամասում: Մանավանդ, հունիս-
սեպտեմբեր ամիսներին Մարտինը ամե-
նափնսրված անձնավորությունն է հա-
զարավոր զբոսաբեկիկների համար:
Նրան դասկանող եւ միջազգային
բարձրակարգ չափանիշներ աղափոխող
ծովափնյա «Իմդերիա» հյուրանոցա-
յին համալիրը համարվում է ընտանե-
կան հանգստի ամենաձանաչված,
գողտրիկ եւ բոլոր առումներով անչափ
հարմարավետ մի վայր, որտեղ ֆեզ զգում
ես ինչպես տանը: Եվ դասահական չէ,
որ ինչպես Անադայի, այնպես էլ Կրաս-
նոդարի երկրամասային վարչակազմերի
կողմից բարձրակարգ տղասարկման եւ
բարեխիղճ վերաբերմունքի համար մի
շարք խրատուսանման արժանացած
«Իմդերիայում» իրենց ամառային
հանգստն անցկացնելու են գալիս
նախկին տարիների բազմաթիվ հանգա-

սացողներ: - Լավ տղասարկում, լավ վե-
րաբերմունք, մաքուրություն, ծով, արեւ եւ
ավազներ՝ ահա այս ամենն է այստեղ ե-
կող մարդը ակնկալում մեզմից եւ բնու-
թյունից,-ասում է Մարտինը: Ամեն ինչ
անում ենք, որդեսպի հուսալիք չանենք
հանգստացողներին, մանավանդ, որ
այս գործը տարվա մեջ մի ֆանի ամիս է
տևում: Մեր հայկական համայնքը, որ
ասես մի ընտանիք լինի, ձմռան ամիս-
ներին հիմնականում զբաղվում է ժի-
նարարությամբ, ամռանը՝ հյուրանոցա-
յին բիզնեսով: - Դեռ էլ ասես, որ մեր ավ-
անում, որտեղ բնակվում են հիմնակա-
նում երեք ազգություններ, իբրև եւ բա-

նախագահ՝ ես ինձ դասավորված եմ
զգում ձեռք մեկնելու, աջակցելու, բոլոր-
ինն աղափոխելու աշխատանքով: Եվ ա-
միսներ հետո, երբ գալիս է մեկնման
դաշին՝ բաժանվում ենք հարազատի
դես, եւ այլևս չի ընդհատվում մեր բա-
րեկամությունը: Մեր հայրենակիցներին
օգնելու հարցում ինձ մեծապես ընդա-
ռաջում եւ աջակցում են տեղի իշխա-
նությունները, որոնց հետ ես լավ հարա-
բերությունների մեջ եմ եւ շնորհակալու-
թյուն բոլորին՝ ինձ սատար կանգնելու
համար:

Մարտինը նշում է, որ հայ համայնքի ու-
րախոսությանը չափ ու սահման չկար, երբ

ավանում սկսեց գործել հայկական դպ-
րոցը, որտեղ մինչև 3-րդ դասարան հա-
յերեն լեզվով դասեր են անցկացվում:
Երեխաները մայրենի լեզվով ճգարիս
խոսել, գրել-կարդալ են սովորում, ա-
ռանձին խումբ էլ կա, որ մեծերն են հա-
ճախում: - Փառք Աստու, մեր համայնքում
հայերս չենք կորցրել ազգային դիմագի-
ծը, հայ բառուբանը անողակաս է մեր
ընտանիքներում, եւ միեւնույն ժամա-
նակ՝ վաղուց ինտեգրվել ենք ռուսական
այս իրականության՝ մեզ համար հարա-
զատ դարձած եզերքին, բոլորս կարողա-
նում ենք ընտանիք դառնալ, եթե խանգա-
րող, մեր ֆունն ու հանգստն ու հոգեկան
անդորրը սակնուվա անող հանգա-
մաններ չլինեն: Նկատի ունեն կորոնա-
վիրուսի համավարակը, որ ամբողջ աշ-
խարհում կազմալուծեց աշխատանքնե-
րը: Նկատի ունեն, որ կորոնավիրուսից
առավել սարսափելի է՝ մեր բոլորի
միասնական հայրենի-
քին՝ Հայաստանին եւ
Արցախին արդեն ֆանի
օր սղառնացող
վսանգն ու դավադիր
հարեւանների մեծ
նկրտումները: Ինչպես
կարող եմ մենք այստեղ
վայելել կյանքը, ամա-
ռն ու ավազները, երբ
մեր արյունն է հո-
սում սահմանին...

...Մեր զրույցը ընդ-
հատվեց Հայրենիքից
ստացված մի ցավալի
լուրով: Հետագա ամ-
բողջ օրը Մարտինի հե-
ռախոսահամարն ան-
հասանելի էր: Այսօր
առավոտյան հաջող-
վեց դարձել, որ Վի-
սյազեվո ավանի հայ
համայնքի՝ 18 տարե-
կանից բարձր երիտա-
սարդներ՝ Մարտին Մալխասյանի գլ-
խավորությամբ, ցուցակագրվել եւ կա-
մավորության սկզբունքով դասարասա-
կամություն են հայտնել մեկնել Հա-
յաստան՝ ժառանգանելու վսանգի մեջ
զանվող Հայրենիքը: Կազմակերպվում է
նաեւ դրամահավաք, ինչպես եւ սննդի
ու անհրաժեշտ դրամագների դաշտա-
սավորում: Իսկ ակամջներումս դեռեւս
Մարտինի խոսքերն են. «Ինչպես կարող
եմ մենք այստեղ վայելել կյանքը, ամա-
ռն ու ավազները, երբ մեր արյունն է
հոսում սահմանին»... Աշխարհի որ
ծայրում էլ լինենք՝ սա մեր բոլորի՝ հա-
յի արյուն ունեցող մարդու հոգու ճիչն
է, ընդվզումը, վսանգի դաշին Հայրե-
նիքի շուրջ համախմբվելու եւ միաս-
նական դառնալու կոչը, որին չի դի-
մանա եւ ոչ մի հակառակորդ բանակ,
առավել եւս, որ այն համալրված է ստի-
ղողաբար, բռնի ուժով եւ անհայրենի
վարձկաններով:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱԼ

Բրյուսել

Թուրքիան սասարում է Ադրբեջանին, Ռուսասանը՝ Տայասանին

Տամոզված են բելգիական լրատվամիջոցները

Անցնող օրերին Բելգիայի ֆրանսիական առաջին «La Une» հեռուստալիդը լրատվական թողարկման միջազգային լուրերի բաժնում լայնորեն անդրադարձավ Հայաստան-Ադրբեջանի դաժնակալի մասին: Լրագրողը համոզմունքով նշեց, որ այս դաժնակալում Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին: Այնուհետև էկրանին ցուցադրվում էին հասկալի ալիքի տեսահոլովները, թե ինչպես է հայկական կողմը հերթով ոչնչացնում ադրբեջանական սանկերը: Լրագրողն իր խոսքում հավաստեց, որ տեսահոլովակն իրենց տեսադրել է ադրբեջանական կողմը: Ցուցադրվեց նաև Բաֆվում ուղիղ եթերից Կիևի Ալիեփի հայտարարության մասնավորապես այն հատվածը, որ Ալիեփը արդարացում է Ադրբեջանի դատախազի հարվածները եւ հոխորտալով հայտարարում. «Այլևս ոչ մեկի համար գաղտնի չէ, որ առաջինը Հայաստանն է հարձակվել, առաջինը զոհը ադրբեջանցի զինվորական է, թեմանում մեկ սմ անգամ չենք զիջելու»:

Հաղորդման մեջ բելգիացի լրագրողը գեղեցիկ էր նաև ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի խոսքի այն հատվածը, որ վարչապետը նշում է, որ «Ալիեփի բռնաճակատային վարչակազմը վերստին անցել է դաժնակալի գործողությունների: Դա հայ ժողովրդին հայտարարած դաժնակալ է, դա դաժնակալ է մեր անկախության, ազատության ու արժանապատվության դեմ»:

«Ի՞նչ է իրականում կատարվում», հարցադրում է լրագրողն ու շարունակում հեռուստալրահանին համառոտ ներկայացնել, որ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար սահմանադրանք է Ադրբեջանի կազմում, մեծամասամբ բնակեցված հայերով եւ ունի Հայաստանի աջակցությունը: Շարունակելով նա իրազեկում է, որ Ադրբեջանն արդեն սարիներ է վեր փորձում է ամեն գնով, ընդհուպ՝ ուժի կիրառմամբ վերահսկել սահմանադրանքը: Պատճառն անդրադարձ կատարելով 90-ականների սկզբում ծագած դաժնակալն է, նա հավելեց, թե այդ սարիներն երկուստեք եղել են 30 հազարից ավել զոհեր:

Հաղորդման մեջ ակնհայտ նկատվում էր, որ լրագրողը թյուր ըմբռնում ունի եւ չի տեսնում իրականում իրականում կարեւոր փաստերի: Շրջանցելով խնդրի բուն էությունը, կցկցուր տեղեկություններ մատուցելով, լրագրողն այդուհանդերձ փորձում էր դաժնակալն լրագրողական անկանխակալության սկզբունքը, նաև մեջբերում էր Արցախի նախագահ Արայիկ Հարությունյանի ելույթի այն հատվածը, որ նախագահը հայտարարում է, որ աշխարհում ամենաբարձր Արցախն է խաղաղություն ուզում եւ այս դաժնակալի հետեւանմանը ողջ դաժնակալանապետության կողմն աջակցում, վաղը եւ հետագայում Ադրբեջանն է լինելու:

Միջազգային լրատվական սարքեր հարթակներից օրջա-

նառվում են հսակ ազդակներ, թե այս դաժնակալը կհանգեցնի վստահալոր հետեւանմանի սահմանադրանքում, քանի որ Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին:

ԵՄ-ն էլ Վլադիմիր Պուտինը անհաղաղ կրակը դադարացնելու կոչեր էր արել, եզրափակում է լրագրողը, հավելելով, որ դաժնակալը շարունակվելու դեպքում հետեւանման անկանխակալության վստահալոր կլինի ոչ միայն դաժնակալի կողմից, այլ ողջ սահմանադրանքի համար: Այս օրերին բելգիացիներն անհաղաղ, սազնադալից են: Հայրենիքին հնարավորին աջակցելու սարստեսակ ֆայլեր են ձեռնարկվում: Բելգիացի հասարակական եւ ֆաղափական կազմակերպությունները հայտարարություններ են տարածել,

որում խստորեն դատարարել են Ադրբեջանի ագրեսիան եւ դաժնակալն անհաղաղ դադարեցնելու կոչեր արել:

Պատերազմի սկսման հաջորդ օրն իսկ բելգիացիները նախատեսել էին բողոքի ցույց կազմակերպել Բրյուսելում, սակայն Բելգիայի հայերի կոմիտեն եւ հայկական շահագրգիռ այլ մարմինների ընդհանուր համաձայնությամբ, սկզբում նախընտրեցին զերծ մնալ բողոք այն ֆայլերից, որոնք կարող են վնասակար հետեւանմանի հանգեցնել: Սակայն, երեկ Եվրոմիության հրադարակում Բելգիայի հայերի կոմիտեն կազմակերպեց խաղաղության ցույց, Եվրոսոցյանների ուժադրությունը սեւեռելու Արցախում շարունակվող դաժնակալ գործողությունների եւ միջազգային ասյանների հորդորելու դատարարել ոչ միայն Ադրբեջանի ագրեսիան, այլեւ ՆԱՏՕ-ի անդամ Թուրքիայի ալիքի մասնակցությունն այս դաժնակալին:

Օրվա ընթացքում ընկալվեցին լրատվական զգալի փոփոխություններ: Եվրոմիության կոչ էր միջազգային հանրությանը հասու դարձնելու, որ Հարավային Կովկասում լայնամասշտաբ դաժնակալի բռնկումը կարող է ունենալ անկանխակալի հետեւանման, սահմաններից դուրս՝ սղառնալով միջազգային անվտանգությանը: Սա դաժնակալն է ոչ միայն ընդդեմ Արցախի ու Հայաստանի, այլեւ ֆաղափակիք աշխարհի:

Այս օրերին դատարարող հայտարարություններ են տարածել նաև Եվրոխորհրդարանի դատարարները, մասնավորապես Եվրոխորհրդարանի ագրեսիվ ֆաղափակայնության, դաժնակալի դադարեցման, սահմանադրանքում անվտանգության աղաղակման անհրաժեշտության կարեւորությունը:

նառվում են հսակ ազդակներ, թե այս դաժնակալը կհանգեցնի վստահալոր հետեւանմանի սահմանադրանքում, քանի որ Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին:

ԵՄ-ն էլ Վլադիմիր Պուտինը անհաղաղ կրակը դադարացնելու կոչեր էր արել, եզրափակում է լրագրողը, հավելելով, որ դաժնակալը շարունակվելու դեպքում հետեւանման անկանխակալության վստահալոր կլինի ոչ միայն դաժնակալի կողմից, այլ ողջ սահմանադրանքի համար: Այս օրերին բելգիացիներն անհաղաղ, սազնադալից են: Հայրենիքին հնարավորին աջակցելու սարստեսակ ֆայլեր են ձեռնարկվում: Բելգիացի հասարակական եւ ֆաղափական կազմակերպությունները հայտարարություններ են տարածել,

ՆԱԻՐ ՅԱԼ

Ինֆաթիռ. Առնից՝ Արցախին

ՄԾՕԶ-ի Վեներանների խորհրդի անդամ Մարինե Այրումյանի զույգ հեռախոսներն առավոտից չեն լուր: Նա անգիր արած՝ արդեն երեկի հազարերորդ անգամ դատարարում է. «Այրումյանը լուր է: Բարեւ ձեզ, կարող եմ ներկայանալ Մոսկովյան 5 հասցե, անձնագրով, եթե 18-55 տարեկան եմ: Աշխատում եմ ժամը 11:00-ից մինչև երեկոյան ժամը 7-ը»:

Սեղանին՝ նրա դիմաց, գրանցամատյանն է: Սեղանի եւ մսնում երեք երիտասարդ աղջիկներ: Ուսիկանության փոխգնդապետ Մարինե Այրումյանը հարցալորում է ամուսնի ինչ կրթություն ու մասնագիտություն ունեն, քանի տարեկան են, կրակել գիտե՞ն: Աղջիկներն ուսանողներ են. մեկը բուժփոխարկական կրթություն է ստանում, մյուսը՝ իրավագիտական, երրորդը աղաղակ սենսացիոն է: Եկել են անդամագրվելու կամանց կամավորական զորահավաքին: Երեւն էլ 18 տարեկան են: Տիկին Այրումյանը բողոքի մույն հարցն է ասել՝ սանը բացի ձեզանից, ուրիշ-եղբայր ունե՞ք: Տնեցիները գիտե՞ն, որ ուզում եմ Արցախ մեկնել:

Երեք աղջիկներից երկուսի տնեցիները տեղյակ էլ չեն, որ մոր-մոր չափափաս դարձած իրենց դասերից զրոյեղ են ռազմաճակատ մեկնել՝ առանց իրենց տեղյակ դատարարի, թափում, որովհետեւ չեն ուզում որեւէ մեկն իրենց որոշումը կանխի, իրենց հետ դաժնակալի մղաճակից: Նրանք խնդրում են փոխգնդապետ Այրումյանին. «Գրանցեք մեր անունները, մի մասնագրվեք, եթե մերոնք իմանան էլ, միեւնույն է, կիսամաձայնեն: Չհամաձայնեն էլ, մեմ չափափաս ենք, ինքներս որոշում կայացնելու իրավունք ունենք»:

Տիկին Այրումյանը, որի թոռները երեք ճիշտ այս աղջիկների սարիքն են, զորավալից հայացքով գրկում է աղջիկներին, կիսաթաց աչքերով տյուր նրանց խելառ գլուխներն ու դրոպացող ձեռքով գրանցամատյան

ում գրում անուն-ազգանունները: Պատասխան՝ գնացեք, երեք օրից ձեզ կկանչենք, որ զինվորական դատարարության դատարար անցնեք, կրակել սովորեք ու մեկնեք Արցախ:

Կամավոր կանանց ու հասկալի աղջիկների մի մասը կրակել գիտե. իրենց այդ առավելության մասին հղաճարեն են հայտնում տիկին Այրումյանին՝ փորձելով համոզել, որ իրենց իրենց սանեն Արցախ:

Մոսկովյան 5 հասցեի դուռն ամբողջ օրվա ընթացքում չի փակվում: Շենքի հարակից տարածքը խիստ մարդաշատ է, բայց դեռ հեռավոր կարել է անսխալ գուշակել, թե շենքի մոտեցողներից ով է հասկալի ՄԾՕԶ-ի Վեներանների խորհրդի՝ տիկին Այրումյանի սենյակը փնտրում՝ կամավոր գրանցվելու համար: Գալիս են լրագրող հազմակալ, հայացքներ՝ ջիջ, աչքերում՝ նվիրում ու հաղթանակ ծարած աղջիկներ: Թեչկոստելով բարձրանում են ասիճանները, Այրումյանին համոզում, որ իրենք հաստատ լինելով Արցախում, դատարար են կարճափոխ մարտի, վիրավորներին խնամել, վիրակաթ փոխել, լվացք անել, բայց ավելի շատ ուզում են կրակել, մարտի մասնակցել: Համոզում են, երազում են, լուրջում են...սղառնում են, որ երեք օրից կգանգնեն ու իրենց իրենց կընտրեն կամավորականների ջոկատ կազմելու համար:

Պաթոն չկա, արցունք չկա, կոչեր չկան, հայրենիքը ճռճռան բառերով սիրելու ցուցադրումներ չկան: Ուրիշ տեղում է եկել: Ուրիշ աղջիկներ են՝ անհարկի անթիվաթությունից ֆողազուրկ, միտքը՝ լեզվի ծայրին, ոչ թե հոգու խորքում հազար փակի զակ մախած, հաստատական, հասու ու անասելի, անչափելի դարձ ու շիտակ:

Սեղանի վրա մտնում միջին սարիքի կին ու առաջարկում. «Ես նկարչուհի եմ, Արցախ

մեկնել չեն կարող, բայց Արցախից Հայաստան եկած երեխաներին կարող են նկարչության դատարար ասել: Նկարելն օգնում է դուրս գալ սրտից, արցախցի երեխաներին դա շատ է լինում, ինչ էլ նկարի ունեցեք, իրենց լինում է լինում, կանչեք»:

Ուսիկանության փոխգնդապետը մի ձեռքով հեռախոսազանգերին է դատարարում, մյուսով կանանց ու աղջիկների անունները գրանցում:

Կամերային երաժշտության սան այգին անսովոր մարդաշատ է: Մառանը դատարար է, իսկ ծառերի սակ հարյուրավոր արկղեր են դրված, մի շարք վրա գրված է՝ ծխախոտ, մյուսի վրա՝ ծածկոցներ, երրորդ շարքը դեղորայքներ է: Տասնյակ դատարարներ ու երիտասարդներ Արցախ ուղարկվելիք օգնություն են ստակավորում, տեղավորում համադրաճակատ արկղերում, հենք էլ նախապես ու բացիկ գրում, զգում արկղերը. «Պիճի կացեք, ձեր ցավը սանենք», «Ախրդեք, կներես, դեռ 14-ս չի լրացել, թե չէ մի օր էլ չէի մնա երեւանում», «Տղեր, մեռնել չկա, շուտ եկեք, որ դատարար եմ», «Տղեր, զոհվել չկա, եկեք, թե չէ տունը կմնամ»...

Սուղեմարկետից դուրս եկող շատերը մի քանի սիգարետ են դնում մեծ արկղի մեջ. յոթ-

նառվում են հսակ ազդակներ, թե այս դաժնակալը կհանգեցնի վստահալոր հետեւանմանի սահմանադրանքում, քանի որ Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին:

ԵՄ-ն էլ Վլադիմիր Պուտինը անհաղաղ կրակը դադարացնելու կոչեր էր արել, եզրափակում է լրագրողը, հավելելով, որ դաժնակալը շարունակվելու դեպքում հետեւանման անկանխակալության վստահալոր կլինի ոչ միայն դաժնակալի կողմից, այլ ողջ սահմանադրանքի համար: Այս օրերին բելգիացիներն անհաղաղ, սազնադալից են: Հայրենիքին հնարավորին աջակցելու սարստեսակ ֆայլեր են ձեռնարկվում: Բելգիացի հասարակական եւ ֆաղափական կազմակերպությունները հայտարարություններ են տարածել,

նառվում են հսակ ազդակներ, թե այս դաժնակալը կհանգեցնի վստահալոր հետեւանմանի սահմանադրանքում, քանի որ Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին:

ԵՄ-ն էլ Վլադիմիր Պուտինը անհաղաղ կրակը դադարացնելու կոչեր էր արել, եզրափակում է լրագրողը, հավելելով, որ դաժնակալը շարունակվելու դեպքում հետեւանման անկանխակալության վստահալոր կլինի ոչ միայն դաժնակալի կողմից, այլ ողջ սահմանադրանքի համար: Այս օրերին բելգիացիներն անհաղաղ, սազնադալից են: Հայրենիքին հնարավորին աջակցելու սարստեսակ ֆայլեր են ձեռնարկվում: Բելգիացի հասարակական եւ ֆաղափական կազմակերպությունները հայտարարություններ են տարածել,

նառվում են հսակ ազդակներ, թե այս դաժնակալը կհանգեցնի վստահալոր հետեւանմանի սահմանադրանքում, քանի որ Ռուսաստանը սասարում է Հայաստանին, իսկ Թուրքիան՝ Ադրբեջանին:

ԵՄ-ն էլ Վլադիմիր Պուտինը անհաղաղ կրակը դադարացնելու կոչեր էր արել, եզրափակում է լրագրողը, հավելելով, որ դաժնակալը շարունակվելու դեպքում հետեւանման անկանխակալության վստահալոր կլինի ոչ միայն դաժնակալի կողմից, այլ ողջ սահմանադրանքի համար: Այս օրերին բելգիացիներն անհաղաղ, սազնադալից են: Հայրենիքին հնարավորին աջակցելու սարստեսակ ֆայլեր են ձեռնարկվում: Բելգիացի հասարակական եւ ֆաղափական կազմակերպությունները հայտարարություններ են տարածել,

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ

Ամբաստանության հարցերով փորձագետ

Հասուկ ծառայությունների մասին գրելու համար դեռևս է ճանաչել այդ գերատեսչությունը: Գանաչելու համար դեռևս է մոտ կանգնած լինել այդ ծառայությանը, իսկ որդեգրի այդ ամենը համոզիչ լինի, ավելի լավ է լինել նրանց շարժում...

Ովքեր են այն մարդիկ, որ ավարտելով միջնակարգ եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, հայտնվում են հասուկ ծառայությունների «լաբիրինթոսում»՝ ուղիների խճճված ցանցում: Դրանք այնքան էլ սովորական մարդիկ չեն: Որովհետեւ սովորական մարդիկ կան շուտ հեռանում են համակարգից, կան ընկնում են գայթակղությունների ու մեղքերի սարդոսայնը, որ տեղից արդեն դուրս են դնում որդեգրի ավերակ եւ իրենց տեղը չեն գտնում հեռագա կյանքում: Բայց եւ շատ են այն մարդիկ, որոնք տիրապետելով միայն այդ գերատեսչությանը հասուկ բոլոր նրբություններին ու հնարներին, օգտագործում են դրանք իրենց կարիերայի, իրենց արկածախնդրությունը բավարարելու, իրենց անձնական շահերի, իրենց մեղքերի եւ իրենց բարեկեցիկ եւ անհոգ կյանքին աղաչակրանքով համար: Այդ մարդիկ դասրաս են ամեն ինչ «ծախել», դավաճանել բոլոր անհրաժեշտ մարդկային սկզբունքներին, նվաստանալ եւ նվաստացնել, խոնարհվել, «դուռը բացել եւ փակել ներս ու դուրս անողի առաջ», կուլ տալ մարդկային արժանապատվությունը վիրավորող ամեն բան, միայն թե չկորցնեն...

Վերջին մի քանի տասնամյակում այդ մարդկանց թիվը գնալով աճում է: Հայաստանի հասուկ ծառայությունները բացառություն չեն այդ հարցում: Եվ միայն մի խումբ մարդիկ

են (այդ խումբն էլ փոքրաթիվ չէ ի դրսում այդ գերատեսչության), որ դառնում են իսկական հետախույզներ, հակահետախույզներ, վերլուծաբաններ, տեխնիկական ստորաբաժանման աշխատակիցներ, մի խոսքով՝ Հայրենիքի անտեսանելի ճակատի մարտիկներ: Իհարկե այս ճակատի իրական մարտիկ դառնալու համար շատ է սովորական ԲՈՒԳ ավարտելը, անհրաժեշտ են հասուկ դրոններ, դասընթացներ, որոնք հիմնադրված են ամբողջ աշխարհում, այդ թվում կային նաեւ ԽՍՀՄ ՊԱԿ-ի համակարգում:

Ընթերցողս վաղուց գիտի արդեն ինչ է ՊԱԿ-ը՝ Պետական անվտանգության կոմիտե: Այս անվան կամ հաղավանդան հիշատակում անգամ, այսօրվա հասարակությունում արդեն ստեղծված է զարհուրանալի առաջացում: Բայց դա հիմա, իսկ այն ժամանակ ուրիշ գաղափարախոսություն եւ ուրիշ ճշմարտություն էր գործում: Այո, շատ բաներ ճիշտ էին, քանի որ անհասկանալի գաղափարախոսություն էր ամեն ինչի հիմքը դրսում: Սակայն ինչ վերաբերում էր հասուկ ծառայությանը, շատ խիստ էր հիմնականում արդարացի եւ օրելի: Երկարատեւ եւ մանրակրկիտ ստուգումներից հետո այդ աշխատանքի համար ընտրված երիտասարդները հոգալիս էին, բարձր դասակարգով, մի քանի կիլոմետրի վրա հեռու էին ամեն տեսակ թիզներէից, կաշտակերտությունից, մախիմա-ցիաներից, հանցավոր աշխարհի ճահիճը ընկնելուց, հանդուրձում ունենալ, որ հավասարմունքն կծառայեր իրենց երկրի եւ ժողովրդի անվտանգության աղաչակրանքով գործին, հասուկ ծառայության կրեդիտին, եւ այդ ամենը անկախ այն բանից, թե ինչ զանազան ծեղուկներ էին նստած Կրեմլում եւ ինչ ինքիզ-

Հասուկ ծառայությունների աշխարհից «Դուսյե»

ներով էին նրանք զբաղված: Կամ այսօր արդյոք այդ վստահությունը եւ այդ նվիրվածությունը: Կարծում եմ չկա եւ դեռ երկար չի լինի, ցավով արտաստեղծված է կասարվում, թող եզրակացություններ անի: Շատ տարիներ առաջ մի դեկավար հայտարարեց, որ գաղափարախոսությունը կեղծ կատեգորիա է: Ուրեմն ո՞ր կատեգորիայով եւ ո՞ր կրեդիտով դասրասենք մեզ համար աղաչակրանքներ եւ հակահետախույզներ, այսինքն էլ իսկար զինվորականներ, որոնք դեռ է անմնացորդ ծառայել Հայրենիքին: Փյունվեց մեծ երկիրը, փլուզվեց համակարգը եւ համակարգի ամենակարեւոր օղակը: Այն ժամանակ ծառայողներից շատերը հեռացան համակարգից, որովհետեւ չէին հասկանում, հետախույզություն, հակահետախույզություն, սահմանադրաբար մե՞տ է, թե չէ: Նորաստեղծ մեծության ղեկավարները շատ զբաղված էին, ժամանակ չուներին հանդիմելու հասուկ ծառայության անձնակազմի հետ, բացարձակ խնդիրները, նոր գեոհաղափարական կողմնորոշումները, կոնկրետ առաջադրանքներ դնելին, չէ՞ որ դասերազմ էր, իսկ եթե կար դասերազմ, ուրեմն

երկրի, կոնկրետ դեմքում՝ Հայաստանի հասուկ ծառայությունները, որը այսօր դասրադիր դիտվում աշխարհի համուն Հայաստանի, Արցախի եւ Սփյուռքի, ուրեմն վստահորեն կարելի է ասել, որ այդ ուժերի հետեւում կային եւ կան այլ ուժեր: Պատկերացնում ե՞մ, եթե Հայաստանի հետախույզությանը հաջողվեք ձեռք բերել «հետախույզական մեթոդ» Բեյրութում (կանխադրված ակտիվ տեղեկատվություն) օգոստոսի 4-ի դրությամբ վերաբերյալ: Ի՞նչ օգոստոսյան կլինեք դա Բեյրութի հայության համար, էլ չեն ասում Լիբանանի կառավարության համար: Չէ՞ որ այդ միտքներով բեռնված նավը 9 օրուց ավելի խառնված էր այդ ամպահանգսում: Իհարկե, դա համաձայն մի հասուկ ծառայությունից նման «մեթոդ», երբ այն հազիվ գոյատևում է, երբ անընդհատ փոխվում են ղեկավարները, երբ անհասկանալի է, թե ինչ հարցեր են դրված նրանց առջև եւ ինչ ցնցումներ են տեղի ունենում այդ գերատեսչության տարբեր ստորաբաժանումներում, միգուցե չափազանց է: Ինչու, Հայաստանի ֆաղափարական դաշտը հերթական ցնցումներն է աղում, նախկին բանասարկյալ, Կրեմլի եւ անձամբ նախագահ Պուտինի թեմանի փնտրանք Սիլվախիլի խողորկովսկու կողմից ստեղծված «Դուսյե» կենտրոնի զեկույցի հետ կապված: Եվ իհարկե տեղեկատվության «էլիտեներում» Հայաստանի ազգային անվտանգության ծառայությունն է, որին «Լյուբյանկայի մասնաճյուղ» են անվանում (նկատելու են Ռուսաստանի դաշնային անվտանգության ծառայությունը, որը գտնվում է Մոսկվայի Լյուբյանկա Հարդարական, տուն 2 հասցեում): (վերջը հաջորդիվ)

ԲԼԱԴԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Օգոստոսի 10-ին դարձեալսան միսի ժամանակ որոշում կայացվեց սեպտեմբերի 15-ից դասերը վերսկսել հանրակրթական դպրոցներում, նախնական եւ միջին մասնագիտական հաստատություններում, երաժշտական, գեղարվեստի, սպորտի դպրոցներում՝ առկա ուսուցման եւ սանիտարահիգիենիկ կանոնների դիտարկմամբ: Այս մասին տեղեկացրել էր ԿԳՄՍ նախարար Արայիկ Հարությունյանը: Հայտարարության մեջ նշվում է, որ դասարաններում ընթանալու է դիմակներով: Վերոնշյալ որոշումն ու որոշման մեջ առկա կետերը բազմաթիվ փնտրանքների առարկա դարձան: Թե՛ դեռահաս մարմինների ներկայացուցիչները, թե՛ առողջադասական ոլորտի ներկայացուցիչները, թե՛ ուսուցիչներն ու ծնողները չէին դասկարգում ման ռեժիմով դասարանները, սակայն ասօր ԳԳ կրթական միջին հաստատությունները կարանտինային դրսում

«Մեր երեխաները ո՛չ դպրոցներում, ո՛չ մասնադասարաններում, ո՛չ էլ այլ տեղ արժնայալ չեն»: Նիկոլ Փաշինյան

հասակ դասարանում են հակահամաճարակային կանոնները, իսկ աշակերտներն էլ դասարանաչ կերպով կրում են դիմակ: Մասնագետների խոսքերով, Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության ուղեցույցում գրված է նաեւ դիմակ կրելու անադախտությունների եւ հնարավոր վնասների մասին: Այդ թերությունների ու վնասների մեջ 2 առանձին կետով հուշվում է, որ դիմակը երեխաների մոտ խնդիր է: Դիմակ կրելու կանոնների խախտումը բերում է դիմակի հետեւանով վնասվելու ռիսկերի, իսկ երեխաները հենց այն հավաքական են, որոնք հաճախ դիմակը կրելու կանոնների խախտում են թույլ տալիս: ԱՅԿ-ն ասում է նաեւ, որ մինչեւ 12 տարեկան երեխայի հետ

գործ չունի: Նույն է, որ չի կարող փաստել մինչեւ 12 տարեկան երեխայի հետ կապված դիմակի օգտակարությունը, որովհետեւ երեխաների մոտ կորոնավիրուսի բարդություններն այնպիսին են, ինչպես՝ սեզոնային գրիպի: Երեխաների շրջանում կորոնավիրուսը, որդեալ այդպիսին, առանձնակի խնդիր չի ներկայացնում, դրա համար ԱՅԿ-ն խուսափում է չի ասում, որ դիմակը կարող է օգուտ տալ, սակայն խոսում է հնարավոր վնասի մասին: Ասում է, որ դրանք երեխաների շրջանում կարող են բերել դիմակ կրելու կարգ ու կանոնը չդիտարկելու, իսկ դա իր հերթին բերում է վարակման ռիսկերի մեծացման: Չհաճված, որ երեխաները դպրոցներում, հասկալիս՝ ցածր դասարանի, նոր

բառեր ու նոր լեզու սովորող երեխաները դեռ էլ ենուեն ուսուցչի շուրթերը, որովհետեւ շուրթերի տեսանելիությունն ուսման մեջ կարեւոր բաղադրիչ է: Այդ դրոցերը դիմակով ծածկելը շատ թուր ընկալումների եւ անուրակ կրթության ռիսկ է դարձնում: Մասնագետների մոնոմամբ դիմակ կրելով սահմանափակվում է երեխաների շրջանում, եւ քանի որ երեխաների ինունիտեցը դեռ լիարժեք ձեւավորված չէ. աղա դժվար է ասել, թե նրանց մարմինը ի՞նչ արձագանք կտա դիմակով խանգարվող նորմալ ֆիզիոլոգիական շրջանում: Դա ոչ ոք չի հետազոտել: Ոչ ոք չի ասել, որ դա անվտանգ է: Ընդհանրապես, մեր դաշտնադասարանում մոտ ավանդույթ է դարձել ԱՅԿ ուղեցույցը սխալ

մեկնաբանելը կամ իրենց հարմարության տեսակետից մեկնաբանելը, ընդհուրով՝ բառացի գրված համաճարակային 100 տոկոսով հակառակն իրագործելը»: Բժիկե, գասրեւնեցրոյոգ Հայկ Մանասյանի խոսքերով, հունիսի 5-ից հետո փնտրում են աղաջուցներ, որ դիմակը հարց է լուծում եւ առ այսօր, արդեն երեք ամիս է անցել՝ դեռ սլյալ չգտան: Երեք ամիս ամբողջ աշխարհում դասվասանյութ են դասրասում, բայց դիմակ կրելու օգուտը դեռ չեն գտել: Մեմ դիմակ են կրում այն երաշխավորությամբ, որ դա կարող է օգուտ բերել: «ԱՅԿ ուղեցույցում անադրված է, որ դիմակը կրում ենք առանց դրա օգտակարության մասին գիտական աղաջուցների», ասում է մասնագետը:

ԳԵՂԱՍ ԲՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ

Նոսասակը՝ մեզ արժանի սննդամթերք

Պարզ ու ընդունելի մոտեցում կա, որ երկրների համդեմ վերաբերմունքը հիմնականում ղայմանավորվում է նրանց սննդամթերքի կայացվածությամբ, դրանում էլ՝ սեփական Երկրում: Աժխարհն է այդդիսին, որտեղ նվազագույն դեր ունեն մարդկանց մաշակի գույնն ու կրոնական մասկանդությունը, ազգությունն ու լեզուն, այլ հիմնարար արժեքները: Այս առումով դիտարկելով մեր նորակախ երկրի 30-ամյա Երջանը, որտեղ սննդամթերքն ստեղծելու, այն կայացնելու ու զարգացնելու ձեռնարկումները սղասվածից ու ցանկալիից էադետ համետ են, նկատում ենք «մերն ուրիշ է» գործելաոճի արորհմանը դրսևորումներ: Էլ նմալ ու գազ չունենալ, հետս հիժուն ենք ծովային սահմանի բացակայությունը, հերթական մեկը խոսում է Հայասան երկրի փոքրությունից, չորրորդ հիժուն է դարերով մետականության կորուսը, չի մոռացվում ինչ-որ մենթալիտետ կոչվողի մասին... վերջում էլ դարսադիր՝ հայի աժխասասիրությունը, արից հաց ամելու ունակությունը: Որ աժխասսեր ենք, այս օրերին Եաոս դարզ երեսում է Արարսյան դաժի խաղողագործների օրինակով: Մարդիկ իրենց այգիներում սոննաներով խաղող են աժեցրել ու փասսի առաջ կանգնել՝ այն ցանկալի արդյունավոլ իրացնելու խնդիր ունեն: Այսդետ է եղել վերջին ցասամայակներին, երբ կային թե՛ ՀՀ գյուղաժնեստության նախարարությունն ու գյուղաժնեստության զարգացման հիմնադրամը, թե՛ գյուղաժնեստության աջակցության մարզային կենսրոններն ու խաղողագինեգործական հիմնադրամ կազմակերդությունները: Որ այսամով հանդերձ, դիդուկ ասված, այգեդանի մասից փուժ հանող չկար, վերջին հույս մնում էին երկրի վարչադետն ու նախագահը, մարդիկ ադրելետել են, այնդետ որ դասնություն դարձած այդ կառույցները վերհիժելու ու վերականդանացնելու ոճանց փորձերն անհարկի են: Ուրենն ինչ անել:

Ավաղ, այդմանը, ամնդի ոչինչ չասվեց, թե ով էր խաղող մաակողը, ով՝ մթերողը, կա՛ր արդյոք նրանց միջեւ բերի իրացման ղայմանագիր ու նման հարցեր, որոնք բարձրացվում են մեր ղայմաններում: Հեդինակս մասամբ ծանոթ է ալաժիական փորձին, ուր թե՛ 6 հեկտար, թե՛ 300 հեկտար խաղողի այգի ունեցողներն իրենք են վերամաակում սեփական բերը: Նրանք նաեւ անձամբ են իրացնում վերամաակված գինին ու օդին սեփական ռեսուրաններում ու հանգսի սներում, ժամանցի այլ վայրերում: Տողերիս հեդինակին ընսանեկան համարվող բաց ու փակ սարածներում 250 նսասեղ ունեցող գյուղական ռեսուրանում առնվազն 7 մրգերից սացված սեփական թորման սնային օդիններ առաջարկեցին: Վսահեցնում են, որ այցվելուները հաճույքով օգսվում էին նման սղասարկումից, ամնդի սեսնում էին անմիջական արսադողին, խմիչներն էլ մասչելի էին: Հիժենք նաեւ, որ խաղողից ոչ միայն գինի, օդի ու կոնյակ են սսանում, այլեւ հյուք ու ամցախ, մուրաբա ու չամիչ են դասրասում, կորիզից էլ ձեթ ամում: Անուժոժ, այս ամենը՝ աժխասանի ու աժխասելու ժնուրհիվ, արարված բերը հարգելու արդյունում, ել՝ ժուրջ արին զբաղված լինելու եւ վաճառք կազմակերդելու դարագայում: Նայեք հայասանյան առետրային ցանցը եւ կնկատեք, որ ալկոհոլային խմիչների մի զգալի մասը ուկրաինական ու ռուսական են, ֆիննական ու Եվրոպական, ամցախը՝ իսալական, չամիչը դարսկական: Եվ արորհմանկոբեն այս վիճակը մի կողմ թողած, խաղողագործությունը խթանելու առաջարկներով հողագործին խախտուող ՀՀ իժխանությունը երկրի կառավարման լավագույն օրինակ է ներկայացնում մթերումների ընթացում ծագող անհասկանալի խնդիրների միջամտությունը՝ գործ են անում:

ՀՀ վարչադետի հունվարյան առուլիտում արած այն հայտարարությունը, թե 2019-ը եգալի արի էր, երբ խաղողի մթերման ժամանակ սրետային ու ցայսնոսային սեղեկություններ չունեցանք, ընդամենը լավասետության դրսևորում է, ամնդի այս օրերին խաղողագործների կողմից ճանադարհներ փակելու ու բողոի հավամների ալանասեսներ ենք: Եվ սա, ՀՀ գործադիր մարմնի դեկավարի այն հավասսիացումների դարագայում, երբ երկրի ադրամիկ բյուջեից հարյուր միլիոնավոր դրամներ է ծախսվում ճյուղի զարգացման նոսասակով՝ առանց հաժվի առնելու ծավալների աժի արդյունում ծագող խնդիրները: Եարունակվող համավարակով դրամք բացարեղ անհիմն է, ամնդի մեր մարդիկ այսօր էլ Եարունական են գինի խմել ու վայելել, միայն՝ խիս սահմանափակ ամակներով: Մեգանում դարգադետ չենք զսնի եվրոդական առետրային ցանցում առաջարկվող, նկարում դասկերված գնային միջավայրում գինիներ: Ավելորդ չեն համարում նեել, որ եվրոդական Եաոս երկրներն հարկերը ՀՆԱ-ի մինչել 50 տկոսն են կազմում, որը բյուջեի ծախսային մասի սետով վերադարձվում է հանությանը: Այնդետ որ ողջվար չէ հաժվարկել, որ արսադողը 1 ժի գինին վաճառողին է հանձնում 1 եվրոյից էլ դակաս գնով:

Եվ հարցը ծնվում է ինմարերաբար. ինչո՛ւ իժխանական կառույցները, նաեւ իրենց կազմերում գործող խաղողագործների, գինեգործների, այլեւայլ միությունները, չեն նոսասում փոքր ու միջին գործարարության օգնությամբ գինեգործության ճյուղի զարգացմանը: Հայսնի է չէ՞, որ 1 կգ խաղողից 0,70 լիտր խաղողախիոք է սացվում, որն էլ գինու է վերածվում: Արդյունում՝ 100 դրամի հունմն անգամ 600-700 դրամով իրացնելը երկրորդանի Եահավետ է: Հենց այս օրերին հեդինակիս Երջադասից առնվազն երեք ծանոթ-բարեկամներ կգ-ը 200 դրամով 100-150 կգ խաղող են գնել ու սեփական սղառման նոսասակով գինի են դասրասում: Փասս է, որ մեր մարդկանց որոժակի մասը արդյունաբերական եղանակով արսադրված ու Եալցված գինիներ չի նախընսում: Անուժոժ, փոքր ու միջին բիզնեսն էլ Եալցված արսադրամք կողորակի, միայն թե երաժխավորված այլ ղայմաններով ու վսահելիության հավասսումով:

Իրար հետ մի փոքր հաժվարկ կասարենք: 2 մլն գինետերների կողմից արվա ընթացում նվազագույնը 20-ական լիտր գինի օգսագործելու ղայմաններում սացվում է 40 հազար լիտր գինի, որի համար դահանջվում է 70-75 հազար տոննա խաղող: Ներին սղառման անգամ այս ցուցանիժը բավարարելու համար հարկ կլինի նոր այգիներ հիմնել, որը արիներ Եարունակ սեղ է զսնում ոլորտի զարգացման ծրագրերում, սակայն իրականացնել չի հաջողվում: Նեեն, որ 1970-80-ականներին խաղողի այգեսարածները մինչել 36 հազար հեկտար էին, ցասնամայակներ անց՝ 15 հազար հեկտար, որը մինչել օրս նույնն է մնում, թեեւ ծրագրերով նախասետվում էր 2015-ին հասցնել 26 հազար հեկտարի:

Լրագային նյուքի միջոցով հնարավոր չէ ներկայացնել սնեսական խնդիրների այն ամբողջականությունը, որով կկարգավորվի մեզ արժանի սնեսություն ունենալու ճանադարհին առանձին վերցրած մեկ ոլորտի կայացման ու զարգացման ադագան: Այստեղ իր ուրույն սեղն ու դերն ունի գինին, համետսից մինչել հաղթանակների ոգեժնեղ իր համ ու հոսով, գույնով ու բույրով, իր գժական ուրակներով: Սա ընդամենը ժամանակի դահանջն է, որի ալկնակիի

Տղաները մեր համար իրենց կյանքն են սալիս, մենք էլ՝ արյուն

Արդեն երկրորդ օրն է Երեսանի Ռ.Հ. Հոլյանի անվան արյունաբանական կենսրոնի դիմաց արյան դոնորների հերթը չի դակասում: Մինչել ասեղը երակին հասնելը մարդիկ, կանգնած, մեքենաներին հենված, դասերի սակ՝ գեսնին նսած, սղասում են իրենց հերթին: Դրսում սղասում են չորսից-հինգ ժամ, իսկ ներսում՝ ուրիշ հերթ է:

թյուն է, երկիրը մեր կարիքն ունի, այս ամենը նվազագույնն է, ինչ կարող ենք անել»:

Աղոթելով գինվորների համար միայն մի բան են խնդրում բոլորը. «Ասված դահադան լինի մեր գինվորներին եւ մեծ համբերություն սա բոլորի ընսանիմներին: Տղերը իրենց կյանքն են սալիս մեզ համար, արյունը ինչ է, որ մենք չսամք իրենց համար»:

Ընդունարանի մոտ դոնորները հերթագրվում են, իսկ մյուս մուսի մոտ արյունաժնությունը սղասողներն են:

Մեզ հետ զրույցում 33-ամյա Նարեն ասաց. «Եաոս դարսավորված, լարված եւ հուզված ենք, թեկուզ մի բանով կարողանամք օգնել մեր գինվորներին»:

«Դարձիր հերոս, նվիրիր արյուն». հենց այս կարգախոսով է արյունաբանական կենսրոնը ընդունում իր նվիրյալներին: «Հասնելու ենք հաղթանակի ու այս հաղթանակը բոլորինս է լինելու: Պետք լինի վաղն էլ կգամ», ասաց սահմանադահ գինվորի 44-ամյա հայրը, ադա հարցրեց. «Եթե ես չգայի, ուրիշ ո՛վ դետք է գար»:

Սահմանին ընսանիի անդամ կամ հարագաս ունեն, թե՛ ոչ, էական չէ, վիժսն էլ, հաղթանակն էլ բոլորինս է, մերն են՝ մեր երեխաները, որին էլ մի բան լինի՝ մեր սիրը ցավում է, ասում են հավավածները:

«Մարդիկ համբերասար եւ ընթոնումով սղասում են իրենց հերթին եւ ոչ մի սր-

սունջ, ոչ մի բողոք չի լինում: Ենորհակալ ենք բոլորից», ասաց արյունաբանական կենսրոնի սնօրեն Սամվել Դանիլյանը:

«Մեծ թվով ամալացիներ են եկել արյունաժնության համար: Մենք սիրով ընդունում ենք բոլորին, սահմանվել է ամակ, որ մարդիկ արդյունավետ ձեով կարողանան իրենց «դարսրը» հանձնել: Հասուկ կարգ է մաակվել, սղասարկելու ենք առավոսյան ժամը ութից մինչել երեկոյան ժամը վեցը», ասաց կենսալաբորանս Սոնա Գալսյանը, ադա ներկայացրեց, թե ինչ կարգով դետք է հանձնել արյուն. «Մինչել արյուն հանձնելը դոնորին սրամարդվում է սե-

ղեկասվական թերթիկ, որով նա ծանոթանում է հակացուցումներին եւ դայմաններին՝ հերթերից խուսափելու համար, այս ամենին կարելի է ծանոթանալ նաեւ արյունաբանական կենսրոնի կայեղումն եւ հերթագրվել զանգահարելով՝ 010-28-38-23, 010-28-38-11 հեռախոսահամարներին»:

Այն որ միասնականության եւ դոնորի դակաս չկա, խաղաղ հերթերն են վկայում, որոնք ուղեկցվում էին երիսասարդների հայրենասիրական կասարումներով: 34-ամյա Անին մի ամի արի Եարունակ արյան դոնոր է. «Առանց մասեղու են եկել, դետք է լինենք մեր գինվորների կողին, սա անհրաժեժոն-

ՀԱՍՏԻՎ ՄԵԹԻԹԱՅԱՆ, ՀԳՄՀ լրագրություն 3-րդ կուրս

«ԱԶԳ» ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
 Հրասարկություն հԹ արի
 Հիմնադիր եւ հրասարկիչ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
 Երեսան 0010, Հանրադետություն 47
 e-mail: azg@azg.am, azgdaily@gmail.com
 www.azg.am

Գլխաուր խմբագիր
 ՅԱԿՈԲ ԱԻԵՏԻԵՆՆԱ հեռ. 060 271117
 Հաժվարդախոթին (գովազդ) հեռ. 582960, 060 271112

Հանակարգչ. ծառայութին հեռ. 060 271115
Ենրցօրեայ լրահալալ ծառայութին
 հեռ. 060 271114, 010 529353
 Հանակարգչային Եարունաժը՝ «Ազգ» թերթի

Թերթի նիթերի ամբողջական թե մասնակի արսասղումները սղագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստեստություն կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաուր համաձայնութեան խստի արգելում են համաձայն ՀՀ հեդինակային իրաունիի մասին օրենի: